

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
NAAR AANLEIDING VAN DE
BEGROTINGSUITVOERING 2020
BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN
AUDIT LOKALE BESTUREN**

Ingediend door

Bart Somers

Vlaams minister van

Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen

I. INHOUDSTAFEL

Inhoud

I. INHOUDSTAFEL.....	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	5
III. SAMENVATTING.....	5
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	6
1. Energie- en Klimaatplan.....	6
2. Luchtbeleidsplan	7
V. BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID	8
1. ISE BINNENLANDS BESTUUR.....	8
1.1. Relancemaatregelen en ondersteuning lokale besturen in het kader van de COVID-19-pandemie	8
1.1.1. Fietspaden	8
1.1.2. Gemeenten zonder gemeentehuis	8
1.1.3. Zomerscholen	8
1.1.4. Specifieke Corona-subsidies voor lokale besturen	9
1.1.5. Ondersteuning lokale besturen.....	9
1.1.6. Cyberveilige steden en gemeenten	10
1.2. SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant	10
OD 1.1 We zetten in op regiovorming van onderuit.....	10
OD 1.2 We vereenvoudigen het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen.....	10
1.3. SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie	11
OD 2.1 We zorgen voor meer autonomie en beleidsvrijheid voor gemeenten	11
OD 2.2 We stimuleren fusies van gemeenten.....	11
OD 2.3 We verbeteren de organieke regelgeving en versterken daarbij de gemeenteraad.....	12
OD 2.4 We maken een nieuwe minimale rechtspositieregeling die lokale besturen toelaat een modern personeelsbeleid te voeren.....	13
OD 2.5 We verfijnen verder het ondersteuningsaanbod ten aanzien van de lokale besturen	14
1.4. SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie.....	14
OD 3.1 We moderniseren de regels van de lokale democratie.....	14
OD 3.2 We organiseren de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024	14
OD 3.3 We herwaarderen de gemeenteraad als hart van de lokale democratie	15

1.5. SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant	15
OD 4.1 We versterken de gezondheid van de lokale financiën	15
OD 4.2 We verhogen de correctheid en de transparantie van de lokale financiën....	17
OD 4.3 We maken van de beleids- en beheerscyclus (BBC) het kader voor het strategisch en financieel beleid voor de "geconsolideerde lokale sector".....	18
OD 4.4 We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen	18
1.6. SD 5 De gemeenten ontwikkelen een kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen	18
OD 5.1 We zetten verder in op beleidsondersteunende monitoren.....	18
OD 5.2 We bouwen verder aan een platform voor het hergebruik van lokaal beschikbare data	18
1.7. SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven.....	19
OD 6.1 Met wijkverbeteringscontracten pakken we maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan	19
OD 6.2 We zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen.....	19
OD 6.3 We bieden de lokale besturen meer mogelijkheden en stimuli om in te zetten op een adequaat en toekomstgericht beleid inzake neven- en herbesteding van erediensgebouwen.....	20
OD 6.4 We ondersteunen lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering	20
1.8. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	21
1.8.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's).....	22
1.8.2. Overige entiteiten onder gezag.....	27
1.8.3. Overige entiteiten onder toezicht	27
2. ISE STEDENBELEID	27
2.1. SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken	27
OD 7.1 We bestendigen en versterken de stedelijke aanpak	27
OD 7.2 We pakken de grootstedelijke problematieken en uitdagingen krachtadig aan	28
OD 7.3 We bouwen verder mee aan Vlaanderen als slimme regio en dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het Vlaamse smart city-ecosysteem.....	28
OD 7.4 We nemen als Vlaamse overheid deel aan stedelijke netwerken en overlegorganen en stimuleren de deelname van andere actoren en lokale besturen aan de Europese en internationale netwerken	28
OD 7.5 Stedenbeleid is een referentiepunt voor de Vlaamse steden	29
2.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	29
2.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's).....	30
2.2.2. Overige entiteiten onder gezag.....	32
2.2.3. Overige entiteiten onder toezicht	32

3.	ISE AUDIT LOKALE BESTUREN	32
3.1.	SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing	32
	OD 8.1 We verhogen de maturiteit van het organisatie- en risicobeheer via audits .	32
	OD 8.2 We verbeteren interbestuurlijke relaties en werking via audits.....	33
	OD 8.3 We optimaliseren de afstemming tussen de verschillende audit- en controleactoren	33
3.2.	SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties.....	33
	OD 9.1 We leveren beleidsinput aan uit auditresultaten.....	33
	OD 9.2 We versterken de kennis over organisatie- en risicobeheer	33
3.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	34
VI	APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	35
1.	PROGRAMMA PA - PJ0 – AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR.....	35
2.	AUDIT VLAANDEREN	36
VII	LIJST MET AFKORTINGEN.....	37
VIII	BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'.....	39
1.	Uitgevoerde beleidsinitiatieven.....	39
2.	Beleidsbeoordelingen en onderzoeksinitiatieven	40
3.	Nieuwe en belangrijke wijzigingen Vlaamse decreten en besluiten Vlaamse Regering 42	
4.	Decreetbeoordelingen	46
IX	BIJLAGE 'OVERZICHT RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'..	46
X	BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	47
XI	BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'.....	50

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

2020 was een ongezien jaar. Maar voor mij bovenal een jaar waarin bevestigd werd wat ik al lang wist: lokale besturen zijn niet het laagste, maar het eerste bestuursniveau. De lokale besturen waren een cruciale partner in elke fase van de COVID-19-Crisis. Zij toonden een ongeziene daadkracht en creativiteit om de veiligheidsmaatregelen te implementeren, om de noden van hun inwoners, ondernemers en verenigingen te detecteren en hierop snel en flexibel antwoord te bieden, en dit onder continu wijzigende omstandigheden in een vaak onduidelijke context.

In 2020 heb ik er dan ook naar gestreefd om het lokale bestuursniveau verder te versterken. Dit niet enkel in het kader van de strijd tegen de COVID-19-crisis, maar ook binnen de ruimere ambitie om de bestuurskracht van de lokale besturen te vergroten door hen de nodige beleidsinstrumenten aan te reiken, alsook de nodige financiële middelen.

Het afgelopen jaar hebben we heel wat kunnen verwezenlijken, zoals hierna zal blijken. De COVID-19-crisis heeft niet alles *on hold* gezet en dat is essentieel. Op die manier behouden lokale besturen perspectief en reiken we handvaten aan waarmee ze tijdens, maar ook na de COVID-19-crisis krachtadig aan de slag kunnen gaan.

III. SAMENVATTING

Het spreekt voor zich dat ik het afgelopen jaar gefocust heb op de ondersteuning van de lokale besturen in hun bestrijding van de COVID-19-crisis. In het kader van het relanceplan werden middelen toegekend, onder meer ter ondersteuning van klimaatacties en de aanleg van fietspaden, waarvoor ik in 2020 al heel wat voorbereidend werk heb gedaan. Daarnaast werden in 2020 al concrete subsidies toegekend aan lokale besturen, bijvoorbeeld voor de kinderopvang en de consumptiebonnen, en heb ik samen met het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) ook sterk ingezet op informatieverstrekking aan de lokale besturen in het kader van de bestrijding van het virus.

Voorts heb ik uiteraard verder ingezet op de verwezenlijking van de uitdagende doelstellingen uit het Vlaams regeerakkoord. De schuldovername in het kader van de fusies werd vastgelegd en de regiovorming kreeg vorm, wat leidde tot een uiteindelijke goedkeuring van de indeling in referentieregio's en het vervolgtraject.

Belangrijke voorbereidingen werden getroffen om de organieke regelgeving te optimaliseren. Het wijzigingsdecreet tot versterking van de lokale democratie werd voor een tweede keer principieel goedgekeurd en zorgt onder meer voor de afschaffing van de opkomstplicht bij gemeenteraadsverkiezingen, voor de semi-rechtstreekse aanduiding van de burgemeester en voor een afstemming van het decreet over het lokaal bestuur aan het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen. In het kader van het Labo burgerparticipatie werden bovendien innovatieve praktijken verzameld, geanalyseerd en verspreid.

Ik benadruk dat ook in 2020 de lokale besturen konden rekenen op de nodige financiële ondersteuning om hun beleid te realiseren. Hierbij verwijs ik naar de financiering uit het Gemeentefonds en enkele bijkomende financieringsstromen, maar zeker ook naar de financiële middelen die aan de lokale besturen toegekend werden om de gevolgen van de COVID-19-crisis op te vangen. Een omzendbrief ondersteunde de lokale besturen overigens om met de nieuwe BBC-regels aan de slag te gaan voor de aanpassing van het meerjarenplan 2020-2025.

Opdat lokale besturen over de nodige kennis beschikken om hun beleid te voeren, zette ik ook in 2020 in op de inzameling, doorstroming en uitwisseling van informatie. Enerzijds

vond de burgerbevraging in het kader van de Gemeente- en Stadsmonitor plaats. Daarnaast werd het Loket voor Lokale Besturen en de besluitendatabank uitgebreid, alsook werd "Lokale Besluiten als geLinkte Open Data" en de tool Gelinkt Notuleren verder ontwikkeld.

In uitvoering van het Regeerakkoord werd het voorontwerp van decreet tot regeling van de erkenning van en het toezicht op de lokale geloofsgemeenschappen voor de eerste keer principieel goedgekeurd. Ook voor de oprichting van de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst nam de Vlaamse Regering belangrijke principiële beslissingen. In 2020 werd ook het doelstellingenkader 'Preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie' goedgekeurd waarna ik de voorbereiding van een actieplan opgestart heb.

In 2020 zette ik ook in op meerdere sporen op het vlak van smart cities: VLOCA, de Vlaamse Open City Architectuur, werd opgestart en Citizen Science was het eerste jaarthema binnen Smart Flanders 2.0. Ik ondersteunde de steden onder meer door middel van subsidies voor stadsvernieuwingsprojecten. Tot slot zullen de resultaten van de Gemeente- en Stadsmonitor, waarvan de burgerbevraging in 2020 plaatsvond, een belangrijk instrument zijn voor de verdere ontwikkeling van het stedelijk beleid.

Ondanks de COVID-19-crisis kon Audit Vlaanderen zijn periodieke en onafhankelijke doorlichtingen van de lokale besturen verderzetten. Hierdoor bleef de versterking van de maturiteit van de lokale besturen op de agenda staan en konden lokale besturen blijven leren van de individuele resultaten en algemene *best practices* uit de auditrapporten.

TOTAAL – BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	1.418	0	0	3.737.675	3.863.907
2e BA-JR	1.418	0	0	3.886.347	3.995.708
BU	1.046	0	0	3.884.552	3.977.398

PROGRAMMA PM – BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	1.418	0	0	3.737.675	3.863.907
2e BA-JR	1.418	0	0	3.886.347	3.995.708
BU	1.046	0	0	3.884.552	3.977.398

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Energie- en Klimaatplan

"Onze steden en gemeenten spelen een sleutelrol in het Vlaamse energie- en klimaatbeleid. Als meest zichtbare beleidsniveau vervullen ze een belangrijke voorbeeldrol

ten aanzien van hun inwoners en ondernemingen. Ze vertalen de gewestelijke beleidsdoelstellingen, acties en maatregelen naar de dagelijkse leefwereld van burgers, en zijn het meest geschikt om lokaal draagvlak te creëren en de energieën klimaattransitie van onderuit te ondersteunen." Deze belangrijke rol wordt terecht toegewezen aan de lokale besturen in het Vlaams Energie- en Klimaatplan. De uitvoering van dit plan is een verantwoordelijkheid van de volledige Vlaamse Regering. Vanuit mijn bevoegdheden zal ik de uitvoering door de lokale overheden verder faciliteren waar mogelijk. In het licht daarvan maakte ik werk van het Plan voor Lokale Klimaatactie, waarbij, thematisch, zeer concrete doelstellingen werden opgenomen. In het bijzonder werd via de Lokale Klimaatafels, een oproep die via de VVSG werd gefaciliteerd, de beste opschaalbare lokale initiatieven financieel ondersteund: 9 winnende klimaatafels werden geselecteerd, die in totaal 880 keuro ontvingen.

In samenwerking met het Netwerk Klimaat (dat opgericht werd als Expertisecentrum door collega Demir binnen de VVSG) zorgen we voor concrete realisaties op het terrein en krijgen we inzicht in de hindernissen die lokale besturen ondervinden bij de uitvoering van klimaat- en energieprojecten.

Ik werkte mijn Plan voor Lokale Klimaatactie verder uit in een Lokaal Energie- en Klimaatpact (verder: Pact) en trad in onderhandeling daarover met de lokale besturen. De doelstellingen van dit pact zijn voor iedereen verstaanbaar, hebben voldoende ambitieniveau en hebben tot doel dat lokale besturen samen met burgers, bedrijven en organisaties aan de slag kunnen gaan met het oog op zichtbare terreinrealisaties. De initiële doelstellingen uit het Plan voor Lokale Energie- en Klimaatactie werden, naar aanleiding van meer recent goedgekeurde strategische plannen (cfr. Blue Deal en het Relanceplan), aangevuld met doelstellingen rond droogte, water en rond fietspaden. Ook de doelstellingen en acties die binnen het Vlaams Regeerakkoord, het Vlaams Energie- en Klimaatplan en de Lange Termijn Renovatiestrategie aan de lokale besturen zijn toegewezen, worden in dit Pact opgenomen. Het is de bedoeling dat de Vlaamse Regering en de steden en gemeenten het Pact in 2021 ondertekenen, waarmee ze uiteraard ook de engagementen zoals opgenomen in het Pact, op zich nemen. In het kader van het relanceplan werden bovendien extra financiële middelen, vrijgemaakt opdat lokale besturen ook daadwerkelijk concrete acties kunnen ondernemen, in het bijzonder in het kader van de 4 vermelde werven.

2. Luchtbeleidsplan

Luchtverontreiniging heeft een belangrijke schadelijke impact op onze gezondheid en op het leefmilieu. Op de Europese en internationale fora worden dan ook richtlijnen en doelstellingen vooropgesteld om de uitstoot van schadelijke stoffen naar de lucht te beperken. Wat Vlaanderen betreft, werden de Europese doelstellingen vertaald in het Vlaamse Luchtbeleidsplan 2030 waarin de maatregelen opgenomen worden ter verbetering van de luchtkwaliteit in Vlaanderen. Ook in dit plan spelen de lokale besturen een cruciale rol. In 2020 bood ik ondersteuning aan de lokale besturen om acties te ondernemen via de hiervoor vermelde oproep Lokale Klimaatafels. De projecten dienden een aantoonbare bijdrage aan CO₂-reductie te hebben en/of oplossingen te bieden voor een veranderend klimaat (klimaatadaptatie).

Zoals hiervoor vermeld, voorziet het Relanceplan in 10 miljoen euro om op lokaal niveau de klimaatdoelstellingen te behalen en wordt hieraan nog 15 miljoen euro toegevoegd vanuit het Klimaatfonds. Deze middelen kunnen ingezet worden voor de engagementen die in het Lokaal Energie en Klimaatpact opgenomen zijn. Hierna zal ook verduidelijkt worden dat het Relanceplan daarnaast ook in financiering voorziet voor investeringen in fietsinfrastructuur. Het inzetten op fietsmobiliteit ter vervanging van het autoverkeer heeft uiteraard een positieve impact op de luchtkwaliteit.

V. BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

1. ISE BINNENLANDS BESTUUR

1.1. Relancemaatregelen en ondersteuning lokale besturen in het kader van de COVID-19-pandemie

1.1.1. Fietspaden

De Vlaamse Regering wil bijkomend investeren om het maatschappelijk en economisch weefsel te herstellen na de zware impact van COVID-19. Daarbij wordt in het bijzonder ingezet op investeringen in infrastructuur, niet in het minst fietsinfrastructuur. Die investeringen dragen niet alleen bij aan de economische relance, ze ondersteunen ook een duurzamere manier van verplaatsen. Ze zijn dus goed voor het klimaat, de gezondheid én de economie.

De lokale besturen kunnen als beheerders van de gemeentewegen in belangrijke mate bijdragen aan de uitbreiding van de bestaande fietsinfrastructuur. Vlaanderen wil hen daarbij financieel ondersteunen om een bijkomende inspanning te doen, door voor elke twee euro die lokaal wordt geïnvesteerd in nieuwe of vernieuwde fietsinfrastructuur aan te vullen met één euro.

In nauw overleg tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur en het departement Mobiliteit en Openbare Werken werd deze beleidsintentie concreet uitgewerkt, wat zich uiteindelijk heeft vertaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2021 tot toekenning van een projectsubsidie aan de Vlaamse gemeenten voor investeringen in fietsinfrastructuur.

1.1.2. Gemeenten zonder gemeentehuis

Voor de opstart van het relanceproject 'Gemeente zonder gemeentehuis' zijn in 2020 de voorbereidende stappen gezet, niet alleen om het principe erachter verder vorm te geven, maar ook om de organisatie ervan stevig te verankeren.

Wat de organisatie betreft, werd in 2020 binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur de oprichting van een programmateam voorbereid om de vlotte opstart van de oproepen te garanderen.

Daarnaast werd er ook een adviesgroep in het leven geroepen die de principes achter het relanceproject verder zal adviseren. Deze adviesgroep heeft als taak een visienota op te stellen voor zowel het relanceproject "Gemeente zonder gemeentehuis" als voor het relanceproject "Digitale bouwstenen". De adviesgroep is ondertussen met haar opdracht gestart en werkt hiervoor samen met de ad hoc werkgroep lokale digitalisering onder het Stuurorgaan Vlaams Informatie en ICT-beleid.

1.1.3. Zomerscholen

In de zomer van 2020 hebben we in samenwerking met de minister van onderwijs 138 zomerscholen georganiseerd, waar meer dan 7 500 kinderen sport en spel combineerden met kennis vergaren. Ik heb ter ondersteuning van de lokale besturen een zomerscholengids laten opstellen met de nodige informatie en tips & tricks waarmee ze aan de slag konden op basis van de noden in hun stad of gemeente. We zijn in 2020 ook begonnen aan de voorbereiding van de zomerscholen 2021. Aangezien heel wat lokale besturen een belangrijke regierol opnamen bij de organisatie van de zomerscholen, trek ik vanaf 2021 jaarlijks middelen uit om hen en scholen hierbij te ondersteunen en de zomerscholen structureel te verankeren. Dit is een cofinanciering met de minister van onderwijs. De oproep werd in april 2021 gelanceerd, samen met een ondersteuningsaanbod en een inspiratiegids met concrete tips en voorbeelden.

1.1.4. *Specifieke Corona-subsidies voor lokale besturen*

(duizend euro)

	Herverdeeld VAK Corona-provisie 2020	Totaal gereserveerd 2020
Noodfonds voor lokale besturen, de VGC en vzw 'de Rand' voor cultuur, jeugd en sport	87.300	87.300
Financiële versterking van lokale besturen en de VGC voor armoedebestrijding	15.000	15.000
Projectsubsidie voor compensatie kosten kinderopvang: paasvakantie 2020, mei-juni 2020 en november 2020- maart 2021	19.662	4.515
Subsidie voor lokale besturen en de VGC ter ondersteuning van het consumptiebudget voor kwetsbare doelgroepen	15.000	14.760
Subsidie voor lokale besturen die aan bronopsporing, clusteronderzoek of contacttracing doen	11.643	/(*)

(*) via bestelaanvraag overgedragen naar 2021

1.1.5. *Ondersteuning lokale besturen*

Naast de specifieke (financiële) maatregelen die voortvloeien uit het Relanceplan en de subsidies ter bestrijding van de COVID-19-pandemie (die hierboven en verder besproken worden), werden lokale besturen in 2020 ook op tal van andere vlakken ondersteund om antwoorden te bieden op de uitdagingen waarvoor de COVID-19-pandemie ze stelt. Er werden richtlijnen geboden voor het houden van digitale vergaderingen van gemeenteraden, voor het aan de slag houden en flexibel inzetten van lokaal personeel, voor het invoeren van verzachtende fiscale beslissingen en corona-subsidies en voor de impact van dit alles op het meerjarenplan. Er werden actuele richtlijnen gemaakt voor de uitvaartsector en over overheidsopdrachten tijdens de coronacrisis. Een infodossier werd aangereikt aan de lokale besturen om de levensbeschouwelijke gemeenschappen in hun gemeente te informeren over hoe ze levensbeschouwelijke en religieuze feesten kunnen vieren in coronatijden. Lokale besturen werden ondersteund bij de aankoop van mondmaskers. Er werden Via Smart Flanders werden lokale besturen ondersteund met kennisuitwisseling op het vlak van digitale (slimme) toepassingen voor druktemetingen.

Voorts werden de lokale besturen op de hoogte gebracht van de meest recente informatie via de communicatie-initiatieven van het Coördinatie- en Crisiscentrum van de Vlaamse overheid (CCVO) waarbij het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) ook direct betrokken is. Via de website van ABB werd alle relevante informatie gedeeld. De goede praktijken van de lokale besturen om hun inwoners, bedrijven, horeca en verenigingen te steunen tijdens de lockdown, hen te sensibiliseren over de veiligheidsmaatregelen en hoe deze te handhaven, werden gebundeld op Vlaanderenhelpt.be en ook alle informatie omtrent de bronopsporing, clusteronderzoek en de contacttracing door de lokale besturen, is hier terug te vinden. Op deze website wordt tevens een handreiking "de lokale besturen als motor van het postcoronaherstel" aangeboden: een levend document dat handvaten aanreikt voor de lokale besturen om werk te maken van de lokale relance. Ook met de

website 'Stad na corona' reiken experts instrumenten aan aan lokale beleidsmakers om de gevolgen van de coronacrisis te temperen en herstel voor te bereiden.

1.1.6. Cyberveilige steden en gemeenten

In het kader van de COVID-19-pandemie werden twee ondersteunende maatregelen voor de lokale besturen ingevoerd, die tot doel hebben de cyberveiligheid van hun systemen en organisaties te optimaliseren en versterken:

- een eerste maatregel betreft het aanbieden van gefinancierde ICT-veiligheidsaudits via het raamcontract van Audit Vlaanderen (via werkingsmiddelen van Audit Vlaanderen). Lokale besturen krijgen de mogelijkheid om een basisaudit en eventueel een aanvullende audit te bestellen. Voor de basisaudit neemt de Vlaamse overheid 2/3 van het bedrag voor zijn rekening. Voor een aanvullende audit is dit 50% van het totaalbedrag min het bedrag van de basisaudit;
- een tweede maatregel betrof een projectsubsidie van 180 keuro aan de VVSG voor de uitvoering van het project Cyberveilige gemeenten. Dit is geënt op drie sporen: het ontwikkelen van een digitale toolkit cyberveiligheid op maat van lokale besturen, de uitwerking van een kader voor ethisch hacken bij de lokale besturen, en het informeren en sensibiliseren van lokale besturen over cyberveiligheid door het organiseren van events.

1.2. SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

OD 1.1 We zetten in op regiovorming van onderuit

Op 9 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed die de visie op regiovorming weergeeft en het kader voor de verdere aanpak deze regeerperiode. Vanuit de visie op regiovorming wil ik evolueren naar een bovenlokaal landschap waar:

- de burgemeesters de spil vormen;
- gemeenten zich organiseren in referentieregio's;
- gemeenten hun samenwerkingsverbanden binnen die referentieregio's organiseren volgens het matroesjкамodel (kleinere vormen van samenwerking passen binnen een grotere regio);
- voldoende samenwerkingsmaturiteit is om het burgemeestersoverleg te laten uitgroeien tot een strategisch forum voor de regio;
- regio's ook kunnen samenwerken in een supra-regionaal samenwerkingsverband.

De kadernota bevatte ook een kaart met een aanzet tot afbakening van referentieregio's. De lokale besturen mochten feedback geven op de kaart. De gouverneurs kregen de opdracht de lokale gesprekken over de regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren. Ook de VVSG en de ministers van de Vlaamse sectorale beleidsdomeinen kregen een adviesvraag.

Op 4 december 2020 kende de Vlaamse Regering de VVSG een subsidie toe voor een project 'Labo Regiovorming', voor de periode 2021-2023. Dit project heeft tot doel om een ontwikkeltraject uit te werken voor regio's, regionale doorbraakprojecten te realiseren en ondersteuning te bieden aan regio's die hun bovenlokale ruimte willen saneren.

Rekening houdend met alle binnengekomen adviezen gaf de Vlaamse Regering op 12 maart 2021 haar goedkeuring aan de definitieve indeling in 17 referentieregio's en stelde het vervolgtraject vast.

OD 1.2 We vereenvoudigen het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen

Op 17 juli 2020 werd het eerste wijzigingsdecreet van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur voor de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze decreetswijziging bevat een reeks technische aanpassingen aan de

organieke bepalingen met betrekking tot de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen van lokale besturen. Het gaat hier in hoofdzaak over de afstemming van het decreet over het lokaal bestuur aan het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

De vereenvoudiging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen vormt de hoofdmoot van het tweede wijzigingsdecreet dat wijzigingen zal aanbrengen aan het decreet over het lokaal bestuur. Naast een reeks technische verduidelijkingen van de regelgeving volgen er aanpassingen om de organieke bepalingen over de verschillende rechtsvormen, waar mogelijk en aangewezen, te harmoniseren.

In 2020 werd een bestek opgemaakt om de scope te bepalen voor een juridisch/bestuurskundig onderzoek naar deze vereenvoudigingsmogelijkheden. De onderzoeksopdracht werd gegund aan een consortium van de universiteiten van Gent en Hasselt. Het onderzoek is in het najaar 2020 van start gegaan.

De bevindingen van het onderzoek, dat voornamelijk gedurende het jaar 2021 gevoerd wordt, zullen richtinggevend zijn voor het volgende wijzigingsdecreet.

1.3. SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

OD 2.1 We zorgen voor meer autonomie en beleidsvrijheid voor gemeenten

Het lokale bestuursniveau is voor mij het bestuursniveau van de toekomst. Een sterk Vlaanderen is onlosmakelijk verbonden met sterke lokale besturen met meer autonomie, meer bevoegdheden en meer middelen. Het is het bestuursniveau dat als eerste met de problemen wordt geconfronteerd, en dat als eerste met oplossingen komt, los van sectoren en bevoegdheidsverdelingen.

Tijdens de COVID-crisis kwam dit duidelijk tot uiting. In het kader van de aanpak en het beheer van de crisis heeft Vlaanderen heel vaak gerekend op de lokale besturen voor het opnemen van cruciale taken: noodopvang, steun aan verenigingen, armoedebestrijding, mentaal welzijn, schakelzorg, contact- en bronopsporing en vaccinatie. Vanuit het Belfortprincipe werden de lokale besturen daar ook telkens voor gecompenseerd.

De daad- en de veerkracht die de lokale besturen daarbij het afgelopen jaar hebben getoond, bevestigen voor mij enkel mijn overtuiging dat het lokale bestuursniveau substantieel en structureel moet versterkt worden in de toekomst. Decentralisatie richting lokale besturen werd daarom door de Vlaamse Regering expliciet herbevestigd als prioritaire doelstelling in het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'.

OD 2.2 We stimuleren fusies van gemeenten

Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed met stimulerings- en ondersteuningsmaatregelen voor vrijwillige fusies van gemeenten. Met mijn beleid zet ik in de eerste plaats in op het stimuleren van zo veel mogelijk gemeenten om een fusie aan te gaan. Daarnaast wil ik de lokale besturen zo goed mogelijk ondersteunen bij het nemen van de beslissing tot fusie en bij de implementatie daarvan.

Stimulerende maatregelen

De voorbije regeerperiode bleek de schuldovername voor lokale besturen een belangrijke stimulans om een fusie aan te gaan. Ik heb dan ook opnieuw een financieel ondersteuningspakket uitgewerkt voor fusieoperaties die ingaan op 1 januari 2025 en een schaalgrootte van ten minste 20.000 inwoners hebben. De schuldovername wordt gedifferentieerd naargelang de bereikte schaalgrootte, en bedraagt maximaal 50 miljoen euro per fusieoperatie. Op 29 januari 2021 gaf de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het besluit dat de voorwaarden voor de schuldovername vaststelt.

Omzendbrief FB 2021/1 geeft een overzicht van de timing en de praktische afspraken om de schuldovername vlot te laten verlopen.

Andere stimulerende maatregelen zijn de tijdelijke verhoging van het aantal uitvoerende mandatarissen, de uitbreiding van de bestaande garantieregeling naar het openruimtefonds en de optimalisatie van het organieke kader voor de vrijwillige samenvoeging van gemeenten, zoals voorzien in het decreet over het lokaal bestuur. Deze maatregelen zijn opgenomen in het voorontwerp van decreet wat betreft de versterking van de lokale democratie, dat op 12 februari 2021 voor de tweede maal principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Ondersteunende maatregelen

Binnen de Vlaamse overheid is een werkgroep opgericht die een impactanalyse zal uitvoeren naar de concrete gevolgen van een gemeentelijke fusie op de Vlaamse regelgeving, administratieve praktijken en digitale toepassingen.

Aan de federale regering vragen we opnieuw een coördinerend minister en een coördinerende administratie aan te stellen. Daarnaast willen we een duidelijk mandaat geven aan een Vlaams-federale werkgroep om ook voor de federale bevoegdheden een impactanalyse uit te voeren.

ABB biedt ter inspiratie van lokale besturen een afwegingskader aan op de website. Daarmee kunnen besturen een betere inschatting maken van de kansen en bedreigingen die een fusie met zich meebrengen. ABB stelt ook een draaiboek "vrijwillige fusies" ter beschikking. Dit draaiboek reikt gemeenten die vrijwillig willen fuseren handvaten om dit belangrijke veranderingstraject te begeleiden.

OD 2.3 We verbeteren de organieke regelgeving en versterken daarbij de gemeenteraad

In 2020 heb ik het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten wat betreft de versterking van de lokale democratie voorbereid en ter goedkeuring voorgelegd aan de regering. Overeenkomstig de eerste principiële goedkeuring van 17 juli 2020, heb ik vervolgens het advies ingewonnen bij de VTC, de SARC en de VVSG en is onderhandeld in het Comité C1.

Ter wille van sterk en democratisch bestuurde gemeenten, is de belangrijkste doelstelling van dit ontwerp van decreet de regels van de lokale democratie te verbeteren en moderniseren zodat kiezers bij de gemeenteraadsverkiezingen vrij zijn om een stem te gaan uitbrengen, zodat kiezers hun stemimpact groter en transparanter is en versterkt bij de vorming van het bestuur en zodat de gemeenteraad sneller aantreedt na de verkiezingen. Kortom, de gemeenteraad wordt versterkt als hart van de lokale democratie.

Samengevat en op hoofdlijnen zijn de belangrijkste wijzigingen die dit ontwerp van decreet tot versterking van de lokale democratie regelt en zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 juli 2020, de volgende:

1. afschaffing van de opkomstplicht bij gemeenteraadsverkiezingen;
2. invoering van maatregelen tegen het ronselen van stem-volmachten;
3. afschaffing van de invloed van de lijststem op het aanwijzen van de gemeenteraadszetels van een lijst aan de verkozenen op die lijst;
4. de installatie van de nieuwe gemeenteraad gebeurt op een van eerste vijf dagen van december;
5. de lijsttrekker van de grootste lijst krijgt een tijdelijk, exclusief initiatiefrecht om een meerderheidscoalitie te vormen;

6. de verkozene voor de gemeenteraad met de meeste stemmen van de grootste fractie van de coalitie wordt door de Vlaamse Regering benoemd tot burgemeester;
7. een constructieve motie van wantrouwen;
8. organen van het lokaal bestuur kunnen digitaal of hybride vergaderen;
9. onverenigbaarheid tussen het mandaat van gemeenteraadslid en leidinggevende zijn van een sociale huisvestingsmaatschappij en tussen het mandaat van gemeenteraadslid en leidinggevende zijn van een intergemeentelijke samenwerkingsverband;
10. afschaffing van onverenigbaarheid tussen het mandaat van districtsraadslid en het mandaat van lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
11. faciliteren van vrijwillige samenvoeging van gemeenten door regelgeving fusievriendelijker te maken en door een waarborgsysteem in te bouwen voor de middelen die fusiegemeenten ontvangen uit het Open Ruimtefonds;
12. regeling van maximaal presentiegeld voor de voorzitters van de raden van bestuur van de samenwerkingsverbanden van lokale besturen;
13. conformeren van de regels rond samenwerkingsverbanden van lokale besturen aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

OD 2.4 We maken een nieuwe minimale rechtspositieregeling die lokale besturen toelaat een modern personeelsbeleid te voeren

Door de urgentie van de gezondheidscrisis voerden we een besluit in dat de mogelijke nadelige impact opheft die contractuele personeelsleden van lokale en provinciale besturen ondervinden die als gevolg van de coronapandemie in het stelsel van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht worden geplaatst en dat een nieuw quarantaineverlof invoert voor statutaire personeelsleden ter compensatie van de sluiting van scholen en opvangcentra en voor de statutaire personeelsleden die in quarantaine moeten zonder zelf ziek te zijn.

Daarnaast realiseert dat besluit de dringende conformatie aan een reeks Europese normen die de Vlaamse overheid verplicht is door te voeren bij de wijziging van de reglementering rond de rechtspositieregeling.

Tot slot creëert het besluit de mogelijkheid voor besturen om personeelsleden op vrijwillige basis vakantiedagen en/of een gedeelte of geheel van hun eindejaarstoelage en/of het bedrag van hun fietsvergoeding om te zetten tegen voordelen ter bevordering van de fietsmobiliteit.

We zijn dus al op weg om een aantal dringende aspecten van de nieuwe rechtspositieregeling te wijzigen met dit besluit, dat verschenen is in het Belgisch Staatsblad op 14 april 2021.

Daarnaast hielden we in de herfst van 2020 twee online events waarbij gepeild werd bij een 50-tal lokale besturen naar hun verwachtingen over een modern HR-beleid.

Ik schreef ook onderzoeksopdrachten uit over enerzijds de mogelijkheid tot het gelijkschakelen van de ontslagregeling voor statutaire personeelsleden met de ontslagregeling voor contractanten bij lokale besturen, zoals vervat in het Regeerakkoord 2019-2024, en anderzijds over de rechtsbescherming die geboden moet worden bij het ontslag van statutairen. Deze rapporten worden momenteel nog bestudeerd.

Tenslotte werd afgesproken dat in uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst met het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing, het consortium (Gent, Leuven en Antwerpen) bijstand zal worden verleend bij de opmaak van de nieuwe regelgeving. De bevindingen

van de raadpleging van de stakeholders en van de onderzoeksopdrachten zullen we meenemen in de verdere discussie van de vernieuwing van de rechtspositieregeling.

De voorbereidingen en de besprekingen in het kader van het regelgevend traject zijn lopende. Het is de ambitie om deze bestuursperiode deze oefening succesvol af te ronden en tot een modern, minimaal en nieuw besluit rechtspositieregeling te komen.

OD 2.5 We verfijnen verder het ondersteuningsaanbod ten aanzien van de lokale besturen

Het Agentschap Binnenlands Bestuur nam in 2020 haar coachende en ondersteunende rol op en trad op als kennisadministratie en partner van de lokale besturen. Zoals hiervoor reeds vermeld, zette het agentschap in 2020 volop in op het ondersteunen van lokale besturen bij de organisatie van hun werking tijdens de coronacrisis. Daarnaast werd actief werk gemaakt van het verder professionaliseren van het bestaande basisaanbod aan ondersteuningsinstrumenten die het agentschap aanbiedt, zoals het generieke informatieaanbod via de website, het beantwoorden van adviesvragen en het overleg met lokale besturen.

Ik stel vast dat de gouverneurs - die met hun functie op het kruispunt staan tussen het federale, Vlaamse en provinciale niveau - tijdens deze COVID-19-crisis hun actieve verbindingsrol tussen gemeenten en andere overheidsniveaus met verve hebben opgenomen – een rol die ook bevestigd is in het Vlaams regeerakkoord 2019-2024. Dit blijkt eveneens uit de waardering vanuit het lokale bestuur ten aanzien van de figuur van de gouverneur in deze crisis.

Uiteraard blijft de opvolging van het democratisch functioneren van de lokale besturen ook een belangrijke taakstelling van Vlaanderen. De correcte toepassing van de regelgeving is immers een basispijler van de goede werking van onze democratische instellingen.

In opdracht van de minister voor Binnenlands Bestuur ziet de gouverneur strikt toe op de correcte toepassing van de taalwetten, meer in het bijzonder in de zes faciliteitengemeenten rond Brussel. Het beleid is erop gericht om het Nederlandstalig karakter te beschermen.

De Vlaamse Regering heeft in zijn regeerakkoord bevestigd dat de interpretatie blijft aangehouden dat de omzendbrieven aangaande de taalregistratie en het gebruik van de taalfaciliteiten moeten worden gevolgd.

1.4. SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

OD 3.1 We moderniseren de regels van de lokale democratie

Zoals ik hiervoor reeds benadrukte (OD 2.3), startte in 2020 de voorbereidingen voor de wijziging van de regels van de lokale democratie, zoals het regeerakkoord ook voorschrijft.

OD 3.2 We organiseren de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024

In 2020 werd de samenwerking tussen de diverse 'verkiezingsoverheden' verdergezet in de interfederale werkgroepen. Een aantal concrete vorderingen en realisaties betreffen:

- de digitalisering van de aangifte van de verkiezingsuitgaven: deze werkgroep wordt voorgezeten door ABB. Er werd een samenwerkingsakkoord voorbereid dat in 2021 zal voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering. Tevens werd de analyse verder gezet, een budgetraming gemaakt en met de opmaak van een bestek aangevat;
- het internetstemmen: het eerste deel van de studie over internetstemmen in opdracht van de federale overheid werd afgewerkt en werd in maart 2021 opgeleverd. Het ABB volgt deze studie mee op in de interfederale werkgroep, in functie van het verkennen van toekomstscenario's voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen (na 2024);

- de opmaak van een inventaris van de aanpassingen van de software van de stemcomputers en het evalueren van de veiligheidssystemen zoals de encryptie- en hash-algoritmes;
- de analyse en inventaris van de aanpassingen voor functionele en veiligheidsaspecten van de software voor het kandidaten- en voor het resultatenbeheer.

OD 3.3 We herwaarderen de gemeenteraad als hart van de lokale democratie

Burgerbetrokkenheid is een belangrijk aandachtspunt tijdens deze regeerperiode. Om de lokale besturen ten volle te ondersteunen in hun rol als laboratoria voor burgerparticipatie, ging ik begin 2020 een partnerschap aan met VVSG, dat zich met het project "Labo lokale burgerparticipatie" drie jaar focust op lokale burgerbetrokkenheid, inspraak en co-creatie (2020-2021-2022).

In 2020 werd ingezet op het verzamelen, verspreiden en analyseren van innovatieve praktijken van lokale burgerparticipatie. Er werd een labo samengesteld van een 20-tal koplopers inzake lokale burgerparticipatie, zowel partnerorganisaties als lokale besturen. Deze groep overlegde vanaf april 2020 maandelijks online. In nauwe samenwerking met het Instituut voor de Overheid werd er een analysekader ontwikkeld om lokale praktijken diepgaand te kunnen onderzoeken en een overzichtskader om de verschillende praktijken te ordenen. De geleerde lessen worden gebundeld in een analyserapport dat in de zomer van 2021 verwacht mag worden.

Om praktijken te verspreiden werd iedere maand een artikel in het tijdschrift Lokaal gepubliceerd. Informatie werd ook ruim gedeeld. In de schoot van het Labo werden er 3 praktijkfilmpjes gemaakt (overheidsinitiatief, partnerschap, burgerinitiatief) waarbij telkens enkele inspirerende cases en een expert aan het woord kwamen. We organiseerden hier ook een webinar over. Zowel de filmpjes als het webinar konden rekenen op een ruime belangstelling vanuit het werkveld en zijn te herbekijken op de website van het Labo.

Ik gaf opdracht aan de KULeuven, Instituut voor de Overheid om in 2020 een internationale vergelijkende studie uit te voeren van evoluties in en innovaties van de lokale representatieve democratie, met specifieke aandacht voor hoe de representatieve democratie zich verhoudt tot innovatieve participatieve elementen. Er werd gefocust op de instrumenten *Right to Challenge*, e-participatie en mini-publics. Het eindrapport "Innovaties in lokale democratie" kan geconsulteerd worden via de website Lokaal Bestuur van ABB.

De maatregelen voor de bestrijding van de COVID-19-pandemie zorgden voor een versnelling in de digitalisering van de participatieve democratie. Bij de lokale besturen is er nood aan informatie over nieuwe technologieën die ingezet kunnen worden voor participatie- of co-creatie-trajecten. Ik verstrekke in december 2020 aan VVSG een projectsubsidie om de impact van de coronacrisis op lokale burgerparticipatie te onderzoeken. Er zal daarbij gekeken worden naar de innovatieve (digitale) manier waarop lokale besturen in Vlaanderen de participatieve democratie manier vormgeven. Dit tweejarig project "Innovatieve en alternatieve participatievormen in COVID-19-tijden" startte in januari 2021.

1.5. SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

OD 4.1 We versterken de gezondheid van de lokale financiën

De Vlaamse steden en gemeenten staan de komende jaren voor zeer belangrijke financiële uitdagingen. De Vlaamse Regering wil de lokale besturen daarin verder ondersteunen met een aantal nieuwe recurrente financiële stromen.

Het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 garandeert niet alleen dat de bestaande algemene werkingssubsidies, waaronder het Gemeentefonds als belangrijkste, onverkort blijven bestaan (inclusief indexering van 3,5%), maar riep in 2020 ook een aantal nieuwe financieringsstromen in het leven met een belangrijke positieve financiële impact voor de lokale besturen.

Die nieuwe stromen zijn:

- een dotatie op basis van de helft van de responsabiliseringsbijdragen die de lokale besturen (gemeenten, OCMW's, autonome gemeentebedrijven, havenbedrijven, hulpverleningszones, politiezones, ziekenhuizen en welzijnsverenigingen) moeten betalen aan het Gesolidariseerd Pensioenfonds van de provinciale en plaatselijke besturen. Voor 2020 ging het om een extra financiële ondersteuning van 130.990 keuro;
- een dotatie 'open ruimte' om de inspanningen van de gemeenten voor het beheren en het vrijwaren van de open ruimte te valoriseren en te stimuleren. De dotatie voor open ruimte voor 2020 bedroeg 31.198 keuro;
- bijkomende middelen voor bepaalde gemeenten voor de problematiek van de uitdijende effecten van het grootstedelijk gebied (Vilvoorde, Halle, Dilbeek en Ninove). Voor 2020 gaat het om een totaal bedrag 4.500 keuro (zie ISE Stedenbeleid O.D. 7.2);
- bijkomende middelen voor de centrumfunctie van gemeenten die een mobiliteitsknooppunt zijn (Geraardsbergen, Zottegem en Denderleeuw). Voor 2020 betreft het een totaal bedrag van 2.500 keuro (zie ISE Stedenbeleid O.D. 7.2).

De rechtsgrond voor de dotaties op basis van de responsabiliseringsbijdrage en voor open ruimte werd gelegd in het programmadecreet bij de begroting voor 2020.

(duizend euro)

	VAK 2020	Vastgelegd 2020
Gemeentefonds - hoofdotatie (decreet 05/07/2002)	2.767.685	2.767.685
Gemeentefonds - aanvullende dotatie sectorale subsidies	131.010	131.009
Gemeentefonds - aanvullende dotatie ter compensatie van de afschaffing van de Elia-taks	83.000	83.000
Gemeentefonds - aanvullende dotatie centrumsteden	162.294	162.294
Gemeentefonds - aanvullende dotatie voor gemeenten met overgenomen provinciale instellingen	24.234	24.234
Regularisatiepremies ex-contingentgesco's	332.598	332.598
Dotatie responsabiliseringsbijdrage	131.958	130.990
Dotatie open ruimte	31.199	31.198
Effecten grootstedelijk gebied	4.500	4.500
Aanpak mobiliteitsknooppunten	2.500	2.500
Dotaties provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen	9.321	9.321

Verder heeft het Agentschap Binnenlands Bestuur de financiële situatie van de lokale besturen permanent gemonitord en heeft het die monitoring ook in 2020 verder verfijnd, dankzij nieuwe en verbeterde instrumenten en analysetools. Zo biedt het agentschap vandaag al verschillende monitoren aan, waaronder de tools ontwikkeld op basis van de digitale BBC-rapportering (beleidsanalysetool, financiële analysetool, financiële profielen, open datatool) en de gemeente- en stadsmonitor (zie OD 5.1). Die instrumenten en de door het agentschap geproduceerde analyserapporten reiken datareeksen en informatie aan over verschillende thema's, die de beleidsontwikkeling en -opvolging en de financiële evolutie bij de lokale besturen door de Vlaamse overheid en door de lokale besturen zelf ondersteunen.

OD 4.2 We verhogen de correctheid en de transparantie van de lokale financiën

Het is een doelstelling van de Vlaamse overheid dat de beleidsrapporten van ieder lokaal bestuur kwaliteitsvolle sturingsinstrumenten zijn die het voorwerp kunnen uitmaken van een zinvol publiek debat. Vanuit die overweging zijn de regels over de beleids- en beheerscyclus van de lokale en de provinciale besturen (BBC) en de beleidsrapporten die eruit voortvloeien in 2018 bijgestuurd. De aangepaste regelgeving is vanaf 2020 van toepassing en biedt de lokale besturen meer mogelijkheden en vrijheidsgraden voor de concrete invulling van de toepassing van de BBC.

Alle lokale besturen hebben in 2020 met toepassing van die regels een aanpassing van hun meerjarenplan 2020-2025 opgemaakt. Om de besturen te ondersteunen heeft de Vlaamse overheid de omzendbrief KBBJ/ABB 2020/3 van 18 september 2020 verspreid over de aanpassing van de meerjarenplannen 2020-2025 van de lokale en provinciale besturen volgens de beleids- en beheerscyclus. Die omzendbrief bracht een aantal tips en bijzondere punten onder de aandacht van de lokale en de provinciale besturen voor de aanpassing van hun meerjarenplan 2020-2025.

Daarnaast is in 2020 het ondersteunend materiaal (FAQ, boekhoudfiches, toelichtende nota's) voor de lokale besturen verder aangevuld en zijn nieuwe analyses gepubliceerd over de financiën van de lokale besturen volgens de jaarrekeningen 2019 en de meerjarenplannen 2020-2025.

De lokale besturen hebben een belangrijke vrijheid in de vormgeving en de formulering van hun beleid in de beleidsrapporten. De keuzes die gemeenten daarin maken hebben een belangrijke invloed op de kwaliteit en de transparantie van de beleidsrapporten. De opmaak en de goedkeuring van de gemeentelijke meerjarenplannen 2020-2025 volgens de aangepaste regelgeving vormden een goed moment om na te gaan in hoeverre de hoger genoemde doelstellingen zijn gerealiseerd. Meer bepaald is in 2020 aan de hand van een selectie van indicatoren nagegaan in hoeverre de beleidsrapporten daadwerkelijk kwaliteitsvolle lokale beleidsinstrumenten zijn en hoe de gemeenten bepaalde vrijheidsgraden concreet invullen. De bevindingen van die toetsing zijn samengevat in een analysenota over de kwaliteit van de meerjarenplannen van de Vlaamse gemeenten. De nota is gepubliceerd op de website van ABB en besturen die daarom verzochten hebben ook individuele feedback gekregen.

Om tegemoet te komen aan de vraag van vele, vooral kleinere besturen naar een houvast om een gepaste beheersrapportering uit te bouwen, is in 2020 een academische studie over het opzetten van een managementrapportering binnen de lokale besturen uitgevoerd. De conclusies en aanbevelingen daarover zijn samengevat in het onderzoeksrapport "Managementrapportering bij lokale besturen". Dat rapport is gepubliceerd op de website van ABB en naar het werkveld gecommuniceerd via de ABB-nieuwsbrieven.

OD 4.3 We maken van de beleids- en beheerscyclus (BBC) het kader voor het strategisch en financieel beleid voor de "geconsolideerde lokale sector"

In 2020 hebben de universiteiten van Leuven en Gent in het kader van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing (SBV) hun onderzoeksopdracht afgerond over de mogelijkheden om op het niveau van de lokale besturen een meer beleidsmatige en financiële geconsolideerde rapportering op te maken. Er zijn 2 eindrapporten met vaststellingen, aanbevelingen en tips bezorgd om het concept van een meer 'geconsolideerde beleids- en beheerscyclus' in te voeren voor de lokale besturen:

- BBC-gids voor beleidsmatige consolidatie;
- Financiële consolidatie bij lokale besturen.

De 2 rapporten zijn terug te vinden op de website van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing en op de website van ABB over het lokaal bestuur. De communicatie naar de lokale besturen is gebeurd via de nieuwsbrieven van ABB.

Als sensibilisering voor de lokale besturen is in 2020 ook meegewerkt aan het themanummer over consolidatie in het tijdschrift "Impuls".

OD 4.4 We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen

Door een aanpassing van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, vinden de gemeenten en provincies aansluiting bij het Invorderingswetboek van 13 april 2019 (zie artikel 29 van het programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020). Daarmee is bewust de lijn doorgetrokken naar een maximale eenvormigheid van de fiscale regelgeving en een maximale continuïteit voor de lokale besturen.

1.6. SD 5 De gemeenten ontwikkelen een kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

OD 5.1 We zetten verder in op beleidsondersteunende monitoren

Data, informatie en kennis zijn essentieel om (lokaal) beleid voor te bereiden en te ondersteunen. Mijn administratie biedt daarvoor verschillende lokale beleidsmonitoren aan zoals de Gemeente-Stadsmonitor.

De nieuwe Gemeente-Stadsmonitor 2021 werd afgelopen jaar voorbereid en ontwikkeld: een exclusieve burgerbevraging werd uitgevoerd in elke Vlaamse gemeente en de ontwikkeling van een nieuwe interactieve website wordt volop voorbereid. De nieuwe editie, die in juni wordt gelanceerd, zal meer dan 300 omgevingsindicatoren bevatten, waarvan er ruim 120 afkomstig uit de driejaarlijkse burgerbevraging, die uitgevoerd werd in het najaar van 2020. Bovendien streeft mijn administratie ernaar om bestaande beleidsmonitoren centraal aan te bieden, zo zal onder meer ook de Lokale inburgerings- en integratiemonitor op dit nieuw data- en kennisplatform te raadplegen zijn.

OD 5.2 We bouwen verder aan een platform voor het hergebruik van lokaal beschikbare data

Zorgen dat lokaal beschikbare data met minimale inspanningen kunnen uitgewisseld en hergebruikt worden, is een cruciale factor in een effectief (intra- en inter)bestuurlijk e-governmentbeleid. In 2020 heb ik dan ook verder geïnvesteerd in toepassingen en ondersteuning die leiden naar een maximale adoptiegraad van Lokale Besluiten als geLinkte Open Data medio 2021.

Om de duurzame verankering van de ontwikkelde gelinkte datastandaarden en methodes te garanderen, ondersteun ik de lokale softwareleveranciers met softwarevalidaties en opdrachten voor innovatieve ontwikkeling. Een tweede validatieronde heeft in 2020 geleid tot een duidelijke stijging in de maturiteit. Het doorontwikkelen van de functionaliteit "Gelinkt Notuleren", een innovatieve *open source tool*, helpt de lokale besturen daarbij om slimme besluiten laagdrempelig op te maken.

De ontwikkelde 'automatische melding' waarop leveranciers kunnen intekenen, zorgt dan weer voor een onmiddellijke efficiëntiewinst: alle gegevens die volgens de datastandaard gepubliceerd zijn, kan mijn administratie automatisch "oogsten" en moeten lokale besturen dus niet meer manueel melden.

1.7. SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

OD 6.1 Met wijkverbeteringscontracten pakken we maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan

Met de wijkverbeteringscontracten beoog ik de maatschappelijke uitdagingen in kwetsbare buurten op een integrale wijze aan te pakken. Deze wijkverbeteringscontracten zijn een vernieuwend beleidsinstrument om kansarme wijken, die te maken hebben met een concentratie aan maatschappelijke problemen, te ondersteunen via een mix van kordate en zachte maatregelen. In het kader van relanceplan wordt hiervoor 4.000.000 euro voorzien.

In de loop van 2020 werd het inhoudelijk kader van de wijkverbeteringscontracten uitgewerkt alsook de administratieve voorbereiding van een oproep in 2021. De Vlaamse Regering keurde het kader voor deze oproep goed op 26 februari 2021.

OD 6.2 We zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen

Op 13 november 2020 werd het voorontwerp van decreet tot regeling van de erkenning van en het toezicht op lokale geloofsgemeenschappen en tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten voor de eerste keer principiële goedgekeurd. Aan de volgende elementen van het Regeerakkoord werd met dit voorontwerp van decreet uitvoering gegeven:

- bestaande regels binnen de Vlaamse bevoegdheden worden maximaal aangepast in lijn met de aanbevelingen van de studie van professor dr. Rik Torfs;
- een nieuwe erkenningsvoorwaarde wordt opgenomen, m.n. een wachtperiode van vier jaar met gunstig gevolg;
- een verscherpte transparantie op financieel vlak;
- verbod op buitenlandse financiering of ondersteuning die afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van een lokale geloofsgemeenschap of verband houdt met extremisme;
- de reeds erkende geloofsgemeenschappen krijgen één jaar tijd om zich te conformeren aan de nieuwe regelgeving, alsook de aanvraagdossiers die vóór 1 juli 2019 ingediend zijn;
- het gebruik van het Nederlands in de context die de taalwetgeving voorziet;
- een uitgebreider palet aan sanctioneringsmogelijkheden;
- verkiezingen in dezelfde periode.

Daarnaast bepaalt het Regeerakkoord dat er een Vlaamse dienst wordt opgericht met de nodige competenties terzake om een professionele screening op basis van de nieuwe criteria te kunnen realiseren. Op 13 november 2020 nam de Vlaamse Regering enkele principiële beslissingen over deze Vlaamse Informatie- en screeningsdienst:

- de "Informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen" zal een onderdeel vormen van het Agentschap Binnenlands Bestuur en daar samenwerken met de andere afdelingen betrokken bij het eredienstentema;
- een maximale personeelscapaciteit is vastgelegd, dat nader kan worden uitgewerkt in een personeelsplan;
- een jaarlijks budget van 3.000 keuro vanaf het begrotingsjaar 2021 kan voor deze dienst worden ingeschreven.

In de loop van 2021 werkt mijn administratie verder aan de voorbereiding zodat deze nieuwe dienst operationeel kan zijn op 1 september 2021.

OD 6.3 We bieden de lokale besturen meer mogelijkheden en stimuli om in te zetten op een adequaat en toekomstgericht beleid inzake neven- en herbestemming van eredienstgebouwen

2021 is het zesde en laatste werkingsjaar van het projectbureau "Herbestemming parochiekerken". In de loop van 2020 is de zevende en laatste projectoproep gelanceerd waarbij lokale besturen en eredienstbesturen de mogelijkheid wordt geboden om, met subsidiëring van de Vlaamse overheid, haalbaarheidsstudies te laten uitvoeren over de mogelijke her- of nevenbestemming van een parochiekerk. Deze 7de oproep zal leiden tot 27 nieuwe haalbaarheidsstudies, begeleid door de Vlaamse overheid. In haar zesjarig bestaan zal het Projectbureau in totaal niet minder dan 142 herbestemmingsstudies hebben begeleid. Deze vorm van ondersteuning van de lokale besturen was een permanent aandachtspunt in 2020.

Het einde van het Projectbureau einde 2021 noodzaakt een reflectie over verdere toekomst van dit beleidsthema. In de eerste plaats is hierbij de vraag van belang hoe het komt dat er zoveel ideeën leven, maar al bij al toch weinig concrete projecten gerealiseerd worden. Welke zijn de hindernissen op weg naar een concrete projectrealisatie? En hoe kan de Vlaamse overheid bijdragen in het minstens gedeeltelijk weghalen van deze hindernissen? Samen met mijn collega-minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed ben ik in 2020 de voorbereidingen gestart voor het doorvoeren van een elektronische bevraging van de 300 burgemeesters. We willen meer bepaald peilen naar hun inzichten over de positieve en de te verbeteren punten in het beleid inzake her- of nevenbestemming van parochiekerken van de afgelopen 10 jaar (sinds de publicatie van de "conceptnota Bourgeois").

De bevraging en gesprekken met vele belanghebbenden moeten leiden tot een nieuwe conceptnota in 2021, met daarin nieuwe sporen en (Vlaamse) beleidsinstrumenten om het thema van de herbestemming van niet meer voor de eredienst noodzakelijke parochiekerken verder onder de aandacht te brengen. (Voormalige) parochiekerken zijn immers zo goed als altijd strategisch gelegen en beeldbepalend in het Vlaamse (stedelijke) landschap. Deze sites moeten ook in de toekomst blijvend hun waarde behouden.

OD 6.4 We ondersteunen lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering

In het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 werd het engagement aangegeven te willen voorkomen dat personen radicaliseren en om signalen van gewelddadige radicalisering zo vroeg mogelijk te detecteren. Dit wil de Vlaamse Regering realiseren via een geïntegreerde aanpak waarbij een aantal prioritaire doelstellingen worden bepaald en ieder beleidsdomein binnen zijn bevoegdheden instaat voor de uitvoering ervan.

De eerste stappen van deze aanpak werden genomen. Op basis van analyse en consultatie, heb ik samen met mijn collega-minister Demir, het doelstellingenkader 'Preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie' uitgewerkt dat op 17

juli 2020 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. De voorbereidingen van verdere concretisering in een actieplan werden daaropvolgend opgestart. De goedkeuring van het actieplan is voorzien in het voorjaar 2021. In de beleidsvoorbereiding werden de conclusies meegenomen van het evaluatieonderzoek dat door het Vlaams Vredesinstituut (VVI) werd uitgevoerd op basis van het beleid van de voorgaande jaren. Dit onderzoek werd begin december 2020 gepubliceerd¹. Twee belangrijke nieuwe evoluties zijn 1) de focus op alle vormen van extremisme en 2) de aandacht voor de online dimensie van radicalisering en polarisatie. Verder onderzoek zal in 2021 geconcretiseerd worden.

Momenteel wordt het actieplan voorbereid en zal het in 2021 worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Dit proces werd mee vorm gegeven vanuit het Vlaams platform, gecoördineerd vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur. Informatie-uitwisseling en afstemming met zowel de federale overheidsdiensten, als met de lokale besturen, blijft centraal staan. Ook de andere structuren die de voorbije jaren werden opgestart binnen en tussen de beleidsniveaus in functie van de aanpak van de problematiek, werden verder opgevolgd.

Lokale besturen blijven cruciale actoren in het beleid. In afwachting van een nieuw beleidskader, werd begin 2020 de subsidie aan 9 gemeenten in functie van de uitbouw van een lokale aanpak verlengd, zo ook voor de ondersteuningsrol die de VVSG hierin opneemt. Eind 2020 werd de verdere financiering van de lokale aanpak voorbereid, in functie van relancemiddelen die hiervoor vanaf 2021 werden voorzien.

Om te zorgen voor de optimalisering van de werking van de LIVC-R, een cruciaal instrument in de lokale multidisciplinaire aanpak, maakte ik samen met mijn collega-minister Demir een voorontwerp van Vlaams Decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme op, en werd het legistisch traject hiervoor doorlopen. Aanvullend op de regelgeving, werd gestart met de opmaak van een draaiboek dat beoogt concrete handvaten aan te reiken voor de actoren op het terrein. Tevens werd een consultatieronde met verschillende sectoren gehouden.

1.8. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Bij de bespreking van de operationele doelstellingen, heb ik waar mogelijk, het bijpassende krediet voor de uitvoering van (een deel van) de doelstelling, opgenomen. De overige doelstellingen worden gerealiseerd op basis van het ruime krediet dat gereserveerd is voor de ondersteuning van de lokale besturen en op basis van de apparaatskredieten van ABB. Ook voor de uitvoering van onderzoek bestaat er één algemeen krediet waarmee verschillende onderzoeken gefinancierd worden.

BINNENLANDS BESTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO		TO		LO	
	2e BA	BU	2e BA	BU	2e BA	BU
2020						
ESR-ontvangsten OW	1.320	966	0	0	0	0
Toelagen	78	80	0	0	0	0

¹ <https://vlaamsvredesinstituut.eu/rapport/gewelddadige-radicalisering-en-polarisering-beleid-preventie-in-vlaanderen-evaluatie-en-uitdagingen/>

OI						
Overige OL,OP, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.398	1.046	0	0	0	0

BINNENLANDS BESTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)

2020	VAK			VEK		
	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uit- gaven WT, LO, PR	3.681.069	3.829.561	3.827.778	3.803.660	3.935.299	3.923.512
Toelagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Tot. incl. Overflow	3.681.069	3.829.561	3.827.778	3.803.660	3.935.299	3.923.512
Overflow	0	0	0	122.366	122.366	122.364
Tot. excl. Overflow	3.681.069	3.829.561	3.827.778	3.681.294	3.812.933	3.801.148

Inhoudelijke toelichting evolutie:

VAK en VEK 2^E BA t.o.v. 2^E BA-JR :

BEGROTINGSARTIKEL	VAK	VEK	OMSCHRIJVING
PJ0-1PMC2GA-WT	+46.305	+29.452	Herverdeling Corona provisie
PJ0-1PMC2GA-WT	0	-227	Herverdeling VEK, betaling geschil verkiezingen
PJ0-1PMC2GA-WT	-400	-300	Herverdeling VAK VEK initiatieven binnenlands bestuur met een digitale component
PJ0-1PMC2GB-WT	0	+227	Herverdeling VEK, betaling geschil verkiezingen
PJ0-1PMC2GC-WT	+102.187	+102.187	Herverdeling Corona provisie - Noodfonds
PJ0-1PMC2GD-WT	+400	+300	Herverdeling VAK VEK initiatieven binnenlands bestuur met een digitale component
Totalen	148.492	131.639	

1.8.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

PJ0-9PMCAGA-OW – EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud:

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de kosten van de gewestelijke ontvangers. Daarnaast wordt de terugvordering van niet aangewende subsidies beleidsveld binnenland op dit artikel aangerekend.

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO
2e BA	1.320	0	0
Uitvoering	946	0	0

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

De werkelijk terug gevorderde bedragen voor de kosten van de gewestelijke ontvangers bedroegen 946 keuro.

PJ0-9PMCAGD-OI – INITIATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITALE COMPONENT

Korte inhoud:

Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten geboekt in het kader van de cofinanciering vanuit het Hermesfonds

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO
2e BA	78	0	0
Uitvoering	80	0	0

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

Ontvangst vanuit het Hermesfonds om de cofinanciering te regelen die via het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten werd toegekend aan het project *Semantics@YourFingertips*. Dit project is een onderdeel van het programma Lokale Besluiten als geLinkte Open Data (LBLOD) en heeft als doel om de implementatie van de LBLOD techniek, waarbij op een innovatieve manier gegevens uit besluiten worden gepubliceerd en verzameld, op het terrein te faciliteren en te stimuleren.

Uitgavenartikelen

PJ0-1PMC2GA-WT – EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud

Dit krediet bevat de uitgaven voor de dagelijkse werking van de beleidsondersteuning, de uitbouw van het kenniscentrum (met o.a. een klein studie- en consultancy-budget), de ondersteuning van de lokale besturen (in de vorm van het aanbieden van consultancy of

de subsidiëring van initiatieven ter verhoging van de bestuurskracht van lokale besturen), en de kosten voor de communicatie en de kennisdeling met de lokale besturen.

Daarnaast trekt de Vlaamse begroting middelen uit voor subsidies van specifieke investeringen in de lokale besturen. Het betreft subsidies voor het niet-beschermd patrimonium van de erkende erediensten, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en voor de haalbaarheidsstudies voor neven- en herbestemmingen van parochiekerken en crematoria.

(duizend euro)

2020	VAK			VEK		
	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgave incl. Overflow	6.690	52.595	52.259	5.874	34.799	24.469
Overflow	0	0	0	-816	-816	-817
Totaal excl. Overflow	6.690	52.595	52.259	6.690	35.615	25.286

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

In 2020 werden volgende uitgaven aangerekend op dit begrotingsartikel:

(duizend euro)

Omschrijving	Vastgelegd 2020
Juridische procedures en adviezen	252
Overige werkingskosten	43
Communicatiekosten	95
Werkingskosten Beroepcommissie tuchtzaken	73
Ondersteuning lokale besturen, consultancy en studieopdrachten	1.405
Co-financiering Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing	418
Gesubsidieerde infrastructuur	2.959
Corona 2020	45.990
Werkingskosten screeningsdienst geloofsgemeenschappen	1.025
	52.259

Er werd 227 keuro VEK herverdeeld naar PJ0-1PMC2GA-WT voor de betaling van een geschil verkiezingen 2018.

PJ0-1PMC2GB-WT – ORGANISATIE VERKIEZINGEN

Korte inhoud

Op dit begrotingsartikel worden de kosten aangerekend voor de organisatie van de verkiezingen (zie supra OD 3.2).

(duizend euro)

2020	VAK			VEK		
	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgave incl. Overflow	25	25	25	250	477	469
Overflow	0	0	0	0	0	0
Totaal excl. Overflow	25	25	25	250	477	469

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

Er werd 227 keuro VEK herverdeeld naar PJ0-1PMC2GB-WT voor de betaling van een geschil verkiezingen 2018.

Er werd 400 keuro VAK en 300 keuro VEK herverdeeld naar PJ0-1PMC2GD-WT voor de ontwikkeling van kennisproducten door o.m. de uitbouw van het platform voor hergebruik van lokaal beschikbare data die we op een efficiënte manier verzamelen.

PJ0-1PMC2GC-WT – FONDSSEN LOKALE FINANCIERING

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de algemene financieringsmiddelen voor lokale en provinciale besturen, waaronder als voornaamste de middelen uit het Vlaams Gemeentefonds (zie supra OD 4.1). Het betreft de volgende financieringsstromen:

- Gemeentefonds – hoofdotatie;
- aanvullende dotatie centrumsteden;
- aanvullende dotatie Elia-compensatie;
- aanvullende dotatie sectorale subsidies;
- aanvullende dotatie compensatie overdracht provinciale instellingen;
- regularisatiepremies vroegere contingentgesco's;
- dotaties provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant;
- gedeeltelijke overname responsabiliseringsbijdrage;
- bijkomende financiering open ruimte.

(duizend euro)

2020	VAK			VEK		
	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgave incl. Overflow	3.673.299	3.775.486	3.774.516	3.796.481	3.898.668	3.897.698
Overflow	0	0	0	123.182	123.182	123.181

Totaal excl. Overflow	3.673.299	3.775.486	3.774.516	3.673.299	3.775.486	3.774.517

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

Er werd 102.187 keuro VAK en VEK herverdeeld vanuit de centrale Corona-provisie voor het Noodfonds voor lokale besturen en financiële versterking van lokale besturen voor armoedebestrijding.

PJ0-1PMC2GD-WT – INITIATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITALE COMPONENT

Korte inhoud

De middelen op dit begrotingsartikel worden ingezet voor projecten met een digitale/technologische component en dit met het oog op het realiseren van hedendaagse en innovatieve oplossingen voor de uitdagingen waarmee binnenlands bestuur wordt geconfronteerd (zie supra SD 5).

(duizend euro)

2020	VAK			VEK		
	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgave incl. Overflow	578	978	978	578	878	876
Overflow	0	0	0	0	0	0
Totaal excl. Overflow	578	978	978	578	878	876

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

Er werd 400 keuro VAK en 300 keuro VEK herverdeeld vanuit PJ0-1PMC2GA-WT voor de ontwikkeling van kennisproducten door o.m. de uitbouw van het platform voor hergebruik van lokaal beschikbare data die we op een efficiënte manier verzamelen.

PJ0-1PMC2GE-PR – PROVISIE SCREENINGSDIENST LOKALE GELOOFSGEMEENSCHAPPEN

Korte inhoud

Provisie oprichting screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen (zie supra OD 6.2).

(duizend euro)

2020	VAK			VEK		
	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgave incl. Overflow	477	477	0	477	477	0
Overflow	0	0	0	0	0	0

Totaal excl. Overflow	477	477	0	477	477	0

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

Bij BA 2020 werd een stuk van de provisie al herverdeeld naar PJ0-1PMC2GA-WT.

1.8.2. Overige entiteiten onder gezag

/

1.8.3. Overige entiteiten onder toezicht

/

2. ISE STEDENBELEID

2.1. SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

OD 7.1 We bestendigen en versterken de stedelijke aanpak

In 2020 lanceerde ik, binnen de contouren van het Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen (investeringsfonds), de jaarlijks terugkerende oproepen om stadsvernieuwingsprocessen te ondersteunen. Een eerste oproep richtte zich op grootschalige stadsvernieuwingsprojecten. Er werden 13 projecten ingediend, waarvan er 3 werden geselecteerd na advies van de jury.

De tweede oproep richtte zich op conceptsubsiëring. Binnen die oproep kunnen de steden projecten indienen om een stevige projectbasis te ontwikkelen voor een uitdagende thematiek of plek. Hiervoor dienden de steden 8 projecten in waarvan er 5 werden geselecteerd.

De derde oproep tenslotte, betrof de thematische projectsubsidies. Deze oproep richt zich op specifieke stedelijke uitdagingen waarop tot nog toe geen afdoende antwoord kon worden geformuleerd. Voor de oproep 2020 koos ik als thema 'Digitale en sociaal-gedreven innovatie ter versterking van de stedelijke economie'. 9 steden dienden in totaal 9 projecten in, waarvan er 4 werden geselecteerd.

In 2020 kende ik, eveneens binnen het kader van het Investeringsfonds, een subsidie toe aan vijf steden, nl. Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas voor investeringen in innoverende stadsvernieuwingsprojecten.

Eveneens in het kader van voorgemeld investeringsfonds heb ik, met het oog op investeringen in vaste materiële activa, aan 50 plattelandsgemeenten een subsidie toegekend.

	Budget 2020
3 oproepen rond stadsvernieuwing	9.041
Subsidie 5 centrumsteden	14.274
Subsidie plattelandsgemeenten	7.473

In het kader van het Relanceplan Vlaamse Veerkracht van de Vlaamse regering bereidde het Agentschap Binnenlands Bestuur de oproep 'Veerkrachtige steden na corona' voor. Hiermee voorzie ik een budget van 20 miljoen euro. Op 5 maart 2021 keurde de Vlaamse Regering het kader voor deze oproep goed.

OD 7.2 We pakken de grootstedelijke problematieken en uitdagingen krachtadig aan

In 2020 heb ik een aantal lokale besturen, die geconfronteerd worden met de uitdijende effecten van het Grootstedelijk gebied Brussel of omwille van hun mobiliteitsknoop-puntfunctie, bijkomend ondersteund.

Aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) kende ik in 2020 een subsidie toe voor. Met deze subsidie ondersteun ik de VGC in haar aanpak van de maatschappelijke uitdagingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De VGC gebruikt deze subsidie om een duurzaam stedenbeleid op het vlak van gemeenschapsmateries vorm te geven.

(duizend euro)

	Budget 2020
Grootstedelijke uitdagingen	
Dilbeek	1.330
Halle	635
Vilvoorde	1.505
Ninove	1.041
Mobifunctie	
Denderleeuw	629
Zottegem	826
Geraardsbergen	1.046
VGC subsidie grootstedelijke uitdagingen	16.719

OD 7.3 We bouwen verder mee aan Vlaanderen als slimme regio en dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het Vlaamse smart city-ecosysteem

In 2020 werd de Vlaamse Open City Architectuur, of VLOCA, opgestart. Er werd samen met het consortium imec/VITO een kennishub met bijhorend portaal uitgewerkt waarop alle relevante informatie, bouwstenen, standaarden en afspraken rond VLOCA worden samengebracht. In de tweede helft van 2020 werd de kennishub verder gevoed en werden de eerste co-creatietrajecten opgestart.

Het Smart Flanders-programma werd omgedoopt tot Smart Flanders 2.0 met een nieuw jaarthema, namelijk Citizen Science, dat 3 onderdelen omvat: de opmaak van een draaiboek voor lokale besturen, een marktverkenning van bestaande meettoestellen, en het bestuderen van de mogelijkheid van een PIO (Programma Innovatieve Overheidsopdrachten) in het kader van dit jaarthema. De onderdelen 1 en 2 werden in 2020 opgestart: een consortium werkte het draaiboek uit en de marktverkenning bevindt zich in de fase van de uitvoering.

Naast het jaarthema Citizen Science startte ik in een samenwerking met imec het CityFlows-project op. Binnen dit project wil ik alle beschikbare en relevante informatie rond mobiliteitsstromen in de stad samenbrengen om een realtime, gedetailleerd beeld te krijgen van de drukte en mobiliteitsstromen. Imec werd ook verder aan een handboek waarmee de lokale besturen aan de slag kunnen met open data.

OD 7.4 We nemen als Vlaamse overheid deel aan stedelijke netwerken en overlegorganen en stimuleren de deelname van andere actoren en lokale besturen aan de Europese en internationale netwerken

Ik volgde de Urban Agenda en de verdere operationalisering daarvan op in partnerschappen of andere vormen van inter-Europese en interstedelijke samenwerking. Na een participatief proces keurde ik samen met mijn Europese collega's in november het

nieuwe Leipzig Charter goed. Dit Leipzig Charter zal de komende jaren het referentiedocument zijn voor het Europees stedelijk beleid en de EU Urban Agenda.

Volgens de toerbeurtregeling nam het Team Stedenbeleid van ABB in de tweede helft van 2020 het delegatieleiderschap op in de Europese fora inzake de stedelijke aangelegenheden, zoals de Urban Development Group (UDG) meetings en de Directors-General Urban Matters (DGUM) meetings. Dit omvat onder meer de coördinatie en voorbereiding van een gezamenlijke Belgische standpuntbepaling op basis van intra-Belgisch overleg.

Kennisdeling rond Europese stedelijke aangelegenheden met de lokale besturen en andere Vlaamse overheidsinstanties vormde een belangrijk aandachtspunt. In 2020 was de nieuwe EU-programmaperiode 2021-2027 in volle voorbereiding. In het bijzonder heb ik aandacht voor die programma's met een belangrijke stedelijke dimensie, zoals het Cohesiebeleid.

OD 7.5 Stedenbeleid is een referentiepunt voor de Vlaamse steden

In het najaar van 2020 ging ABB in gesprek met de 21 provinciale steden, om hun ambities, knelpunten, behoeften in verband met het instrument stadsvernieuwing, gebruik van data ter ondersteuning van het lokaal beleid, de vijf Vlaamse transitithema's van mijn stedenbeleid en het thema 'smart cities' in kaart te brengen. In 2021 ga ik met de resultaten van deze bevraging verder aan de slag in de vorm van een aanbod van workshops voor de 21 provinciale steden.

In 2020 lanceerde ik "de stad na Corona", waarbij ik 7 expert-denkers uitnodigde om te reflecteren over de kansen, de nieuwe mogelijkheden, het stimuleren van innovatie en het terugwinnen van de vrijheid in onze steden. Dit heeft in 2020 geresulteerd in 7 videogesprekken die verzameld werden op de website Stad na Corona (<https://www.stadnacorona.be/>) (zie ook supra 1.1.4).

Ik bood ondersteuning aan het project SAMEN in de stad Mechelen. Dit project richt zich op risicojongeren van 18 tot 25 jaar die dreigen te verglijden naar een criminele levensstijl. Via een pre-gerechtigd casusoverleg voor deze risicojongeren worden individuele plannen van aanpak opgemaakt die gericht zijn op het opnieuw verbinden van deze jongeren met de samenleving.

Aan de Voetgangersbeweging vzw kende ik in 2020 een subsidie toe voor de organisatie van de Zomerstraten.

In 2020 kende ik aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten een subsidie toe voor de werking van het kenniscentrum Vlaamse Steden.

2.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

STEDENBELEID, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO		TO		LO	
	2e BA	BU	2e BA	BU	2e BA	BU
2020						
ESR-ontvangsten OW	20	0	0	0	0	0
Toelagen OI	0	0	0	0	0	0

Overige OL,OP, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	20	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Op dit artikel worden de eventuele terugvorderingen van voorschotten van subsidies geboekt. Bij het opvragen van het saldo van de subsidie wordt op basis van de inhoudelijke en financiële verantwoordingsstukken nagegaan of de voorschotten geheel of gedeeltelijk bewezen zijn.

Er werden in 2020 geen terugvorderingen gedaan.

STEDENBELEID, MVG excl. DAB

(duizend euro)

2020	VAK			VEK		
	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uit- gaven WT, LO, PR	56.606	56.786	56.774	60.247	60.409	53.886
Toelagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Tot. incl. Overflow	56.606	56.786	56.774	60.247	60.409	53.886
Overflow	0	0	0	-398	-398	-55
Tot. excl. Overflow	56.606	56.786	56.774	60.645	60.807	53.941

Inhoudelijke toelichting evolutie:

VAK en VEK 2^E BA t.o.v. 2^E BA-JR :

(duizend euro)

BEGROTINGSARTIKEL	VAK	VEK	OMSCHRIJVING
PJ0-1PMC2HA-WT	+180	+162	Herverdeling Coronaprovisie

2.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

PJ0-9PMCAHA-OW – ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud:

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de niet aangewende of terug te vorderen subsidies beleidsveld stedenbeleid. Het kan gaan om te veel ontvangen subsidies of terugvorderingen omdat niet aan alle voorwaarden voldaan is.

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO
2e BA	20	0	0
Uitvoering	0	0	0

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

In 2020 werden geen terugvorderingen geboekt.

Uitgavenartikelen

PJ0-1PMC2HA-WT – ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten die bestemd zijn om de werkingskosten en andere kosten te betalen voor het Vlaamse Stedenbeleid, de ad nominatim subsidies aan de VVSG voor de werking van het kenniscentrum Vlaamse Steden en aan de VGC, de subsidies voor de lokale besturen die geconfronteerd worden met de die geconfronteerd worden met de uitdijende effecten van het Grootstedelijk gebied Brussel, alsook de subsidies voor Denderleeuw, Zottegem en Geraardsbergen voor hun mobiliteitsknooppuntfunctie.

De verdere uitbouw van het slimme steden en gemeenten traject wordt ook aangerekend op dit begrotingsartikel.

Op dit begrotingsartikel worden tevens de uitgaven aangerekend voor projectsubsidies, initiatieven die een boost geven aan de stedelijkheid en het stedelijke leven in de stad zelf.

Tenslotte omvat dit ook de kosten van de gemeente- en stadsmonitor.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
2020	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgave incl. Overflow	25.818	25.998	25.986	26.303	26.465	25.853
Overflow	0	0	0	-335	-335	-55
Totaal excl. Overflow	25.818	25.998	25.986	26.638	26.800	25.908

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

Hiervoor verwijs ik graag naar OD5.1, OD6.1, OD7.2, OD7.3 en OD7.5

PJ0-1PMC2HB-WT – INVESTERINGSFONDS LOKALE BESTUREN

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel bundelt de financieringskanalen van voorgemeld Investeringsfonds.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
2020	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgave incl. Overflow	30.788	30.788	30.788	33.944	33.944	28.033
Overflow	0	0	0	-63	-63	0
Totaal excl. Overflow	30.788	30.788	30.788	34.007	34.007	28.033

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering

In 2020 werden via dit begrotingsartikel de subsidies toegekend binnen het investeringsfonds. Dit fonds omvat naast de oproepen stadsvernieuwing ook nog het grootstedenbeleid en het plattelandfonds.

- Subsidie aan 50 plattelandsgemeenten met het oog op investeringen in vaste materiële activa (het vroegere plattelandfonds) toegekend (budget 2020: 7.473 keuro).
- Het instrument stadsvernieuwing wordt ingezet om projecten te ondersteunen die de aantrekkelijkheid, leefbaarheid en duurzaamheid van de Vlaamse provinciale en centrumsteden verhogen:
 - o 3 projectsubsidies voor grootschalige stadsvernieuwingsproject (budget 2020: 7.481 keuro),
 - o 5 conceptsubsidies (budget 2020: 360 keuro),
 - o 4 thematische projectsubsidies met als thema 'Digitale en sociaal-gedreven innovatie ter versterking van de stedelijke economie' (budget 2020: 1.200 keuro).
- Subsidie aan de vijf centrumsteden Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas (het vroegere grootstedenbeleid) voor investeringen in innoverende stadsvernieuwingsprojecten met als doel de duurzaamheid en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren (budget 2020: 14.274 keuro).

2.2.2. Overige entiteiten onder gezag

/

2.2.3. Overige entiteiten onder toezicht

/

3. ISE AUDIT LOKALE BESTUREN

3.1. SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

OD 8.1 We verhogen de maturiteit van het organisatie- en risicobeheer via audits

Audit Vlaanderen blijft inzetten op het periodiek auditeren van lokale besturen. Het spreekt voor zich dat dat in 2020 geen evidentie was. Mede door de uitgebouwde infrastructuur

binnen de Vlaamse overheid in het algemeen en Audit Vlaanderen specifiek leidde dit evenwel niet tot een daling van het aantal rapporten. In 2020 zijn er in totaal 78 lokale auditrapporten opgeleverd.

- 24 rapporten van organisatie-audits;
- 31 rapporten van thema-audits;
- 13 lokale rapporten van interbestuurlijke audits;
- 10 rapporten van forensische audits.

Conform de afspraken was er hierbij zeker ook aandacht voor de risico's op vlak van IT en financieel management. Zoals opgenomen in de beleidsnota wordt de auditplanning waar nodig en wenselijk aangepast aan de bevindingen uit de forensische audits.

OD 8.2 We verbeteren interbestuurlijke relaties en werking via audits

In 2020 werd de eerste interbestuurlijke audit door Audit Vlaanderen uitgevoerd. Meer specifiek werd het proces van de omgang met leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten geauditeerd. Hierin zijn het Departement Omgeving, de Vlaamse Belastingdienst en de steden en gemeenten betrokken partij. Begin 2021 zal deze auditreeks leiden tot een globaal rapport met daarin een aantal interbestuurlijke conclusies.

Daarnaast werd in 2020 een reeks audits opgestart rond omgevingsvergunningen bij steden, gemeenten en provincies. De bedoeling is dat de bevindingen uit deze audit ook leiden tot interbestuurlijke leerpunten.

OD 8.3 We optimaliseren de afstemming tussen de verschillende audit- en controleactoren

Audit Vlaanderen overlegt zeer frequent met andere audit- en controleactoren. In de eerste plaats is er veelvuldig overleg tussen Audit Vlaanderen en het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB).

Breder overlegt Audit Vlaanderen zowel ad hoc als structureel met de gouverneurs van de verschillende provincies. Als laatste zijn er ook regelmatige contacten met andere controleactoren (zoals lokale interne auditdiensten) en werd er een ontwerp van samenwerkingsprotocol opgemaakt met de federale interne auditdienst.

3.2. SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

OD 9.1 We leveren beleidsinput aan uit auditresultaten

Ook in 2020 was er een overleg tussen een delegatie van het auditcomité en de kern van de Vlaamse Regering. Hierop komen structurele sterke en verbeterpunten aan bod binnen de Vlaamse administratie en de lokale besturen. Deze punten komen ook naar voor in de verschillende globale rapporten die Audit Vlaanderen publiceert. In 2020 waren dat er een viertal. Met deze rapporten reikt Audit Vlaanderen ook de lokale besturen handvaten om hun werking verder te versterken.

OD 9.2 We versterken de kennis over organisatie- en risicobeheer

Een belangrijk project in 2020 was het traject naar de actieve openbaarheid van lokale niet-forensische auditrapporten. De verschillende belanghebbenden zijn hierover uitgebreid geconsulteerd. De bedoeling is op basis hiervan een onderbouwde en gedragen beslissing te nemen.

Verder zijn er nog heel wat andere initiatieven genomen om deze doelstelling te bereiken:

- er werden verschillende (soms virtuele) toelichtingen gegeven;

- de inzet op goede praktijken blijft. In de databank staan ondertussen 161 goede praktijken waaruit lokale besturen inspiratie kunnen opdoen.

Daarnaast besliste de Vlaamse Regering in 2020 om lokale besturen ondersteuning te bieden om de informatiebeveiliging te verbeteren (zie ook supra OD 7.3). Lokale besturen kunnen gebruikmaken van cofinanciering voor de inzet van een professionele auditfirma, die dan een ICT-veiligheidsaudit uitvoert. Audit Vlaanderen neemt hierin een faciliterende rol op. Reeds 84 lokale besturen bestelden in 2020 een ICT-veiligheidsaudit met cofinanciering. Dit aantal groeit verder, aangezien lokale besturen nog tot eind 2021 kan van dit aanbod gebruik kunnen maken.

3.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Voor het ISE Audit lokale besturen zijn er geen beleidskredieten in de begroting BU 2020 ingeschreven. De kredieten voor het ISE Audit lokale besturen worden opgenomen onder het apparaatsprogramma van Audit Vlaanderen. De toelichting over dit apparaatsprogramma is opgenomen in de BBT BU 2020 HR, Audit Vlaamse overheid.

VI APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. PROGRAMMA PA - PJ0 – AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	332	0	27.816	27.816
2e aanpassing BA-JR	0	332	0	30.949	31.093
BU	0	300	0	28.829	27.263

PJ0-1PAC2ZZ-LO - LONEN

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	24.639	24.639
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	25.063	25.063
BU	0	0	0	24.439	24.187

PJ0-1PAC2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	2.834	2.834
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	2.836	2.836
BU	0	0	0	2.831	2.616

PJ0-1PAC4ZZ-LO - LONEN

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	43	43
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.725	1.725
BU	0	0	0	241	241

PJ0-1PAC4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	300	300
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.325	1.469
BU	0	0	0	1.318	219

PJ0-9PACTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

(duizend euro)

2020	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	332	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	0	332	0	0	0
BU	0	300	0	0	0

2. AUDIT VLAANDEREN

De apparaatskredieten van het beleidsveld Audit Lokale Besturen worden verantwoord in BBT BO 2021 HR, Audit Vlaamse Overheid.

VII LIJST MET AFKORTINGEN

ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur

AFM: Autofinancieringsmarge

AO: Algemene Ontvangsten

AVG: Algemene Verordening Gegevensbescherming

BBC: Beleids- en beheerscyclus

BBP: Bruto nationaal product

BCSD: Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst

CCVO: Coördinatie- en Crisiscentrum van de Vlaamse Overheid

CJM: Departement Cultuur, Jeugd en Media

DAB: Diensten met Afzonderlijk beheer

DGUM: Directors-General Urban Matters

DLB: Decreet over het lokaal bestuur

EU: Europese Unie

EVRM: Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

FPD: Federale Pensioendienst

GGB: Gemeenschappelijke gegevensbank

GSM: Gemeente- en Stadsmonitor

imec: Interuniversitair Micro-elektronica Centrum

LBL0D: Lokale Besluiten als Gelinkte Open Data

LIVC-R: Lokale Integrale Veiligheidscel inzake Radicalisme

LO: Leningopbrengsten

MVA: Materiële vaste activa

OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn

OD: Operationele doelstelling

PIO: Programma Innovatieve Overheidsopdrachten

SARC: Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

SBV: Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing

SD: Strategische doelstelling

SDG's: Sustainable Development Goals

TO: Toegewezen Ontvangsten

UAEU: Urban Agenda for the European Union

UDG: Urban Development Group

VAK: Vastleggingskrediet

VCF: Vlaamse Codex Fiscaliteit

VEK: Vereffeningskrediet

VGC: Vlaamse Gemeenschapscommissie

VITO: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek

VLAIO: Agentschap Innoveren en Ondernemen

VLEVA: Vlaams-Europees verbindingsagentschap

VLOCA: Vlaams Open City Architectuur

VN: Verenigde Naties

VO: Vlaamse overheid

VTC: Vlaamse Toezichtcommissie

VVI: Vlaams Vredesinstituut

VVSG: Vereniging van Steden en Gemeenten

VZW: Vereniging zonder winstoogmerk

WIB: Wetboek van de inkomstenbelastingen

VIII BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Uitgevoerde beleidsinitiatieven

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

- Organisatie Lokale Klimaattafels.
- Opmaak Lokaal Energie- en Klimaatpact.

Relancemaatregelen en acties i.k.v.COVID-19-pandemie

- Financiële ondersteuning voor uitbreiding bestaande fietsinfrastructuur.
- Voorbereiding oprichting adviesgroep 'Gemeente zonder gemeentehuis' en 'Digitale bouwstenen'.
- Organisatie 138 zomerscholen in samenwerking met minister van onderwijs en opmaak zomerscholengids.
- Toekenning subsidies aan lokale besturen; noodfonds, armoedebestrijding, kinderopvang, consumptiebudget, bronopsporing, clusteronderzoek en contacttracing.
- Informatieverstrekking via CCVO, website ABB, Vlaanderenhelpt, Stad na Corona.
- Verstrekken richtlijnen omtrent digitaal vergaderen, aan de slag houden van personeel, omtrent de uitvaartsector en overheidsopdrachten.
- Opmaak infodossier over hoe levensbeschouwelijke en religieuze feesten gevierd kunnen worden in coronatijden.
- Ondersteuning door digitale toepassingen (druktemetingen, crowd control).
- Cofinanciering ICT-veiligheidsaudits.
- Projectsubsidie cyberveilige gemeenten VVSG.

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- Opmaak kadernota regiovorming, inclusief afbakening referentieregio's.
- Opstart 'Labo Regiovorming'.

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

- Decentralisatie als prioriteit herbevestigd in Relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'.
- Opmaak kadernota vrijwillige fusies.
- Uitwerken van stimuleringsmaatregelen (o.a. schuldovername) en ondersteuningsmaatregelen (aanvang impactanalyse, afwegingskader, fusiefiches, draaiboek, projectteam).

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- Opstart digitalisering aangifte verkiezingsuitgaven.
- Opstart Labo 'Lokale Burgerparticipatie'.

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- Informeren en sensibiliseren van lokale besturen over de mogelijkheden om aan de gemeenteraad op een meer geconsolideerde wijze te rapporteren over het lokale beleid en de financiën, uitgaande van het concept van de BBC.

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

- De opmaak van de Gemeente-Stadsmonitor zorgt voor een referentie data- en kennisplatform voor bestuur en burger voor sterker data gedreven besturen.

- Verder uitbreiding van Loket voor Lokale Besturen en besluitendatabank zodat communicatie met lokale besturen en Vlaamse overheid verder gestroomlijnd kan worden.

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- De eerste principiële beslissingen over de Vlaamse Informatie- en Screeningsdienst werden genomen.

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

- Lancering grootschalige stadsvernieuwingsprojecten, conceptsubsiëring en thematische projectsubsidies.
- Oproep 'Veerkrachtige steden na corona'.
- Opstart kennishub waarin alle relevante informatie, bouwstenen, standaarden en afspraken rond VLOCA worden samengebracht.
- Opstart opmaak draaiboek in kader van Citizen Science (via overheidsopdracht).
- Opstart CityFlows-project met imec.
- Opstart opmaak handboek (door imec) met bijhorende zelf-evaluatietool voor lokale besturen om aan de slag te kunnen met open data.
- Samenwerking met Audit Vlaanderen en VVSG in het kader van cyberveiligheid bij lokale besturen.
- Opvolging Urban Agenda en goedkeuring Leipzig Charter.
- Kennisdeling met de lokale besturen over Europese fondsen en financieringsprogramma's.
- Ondersteuning van project SAMEN in Mechelen, campagne Zomerstraten en Kenniscentrum Vlaamse Steden.

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

De initiatieven op vlak van audit worden genomen door Audit Vlaanderen en de daaraan verbonden auditcomités.

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

De initiatieven op vlak van audit worden genomen door Audit Vlaanderen en de daaraan verbonden auditcomités.

2. Beleidsevaluaties en onderzoeksinitiatieven

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

/

Relancemaatregelen

/

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- Opstart juridisch/bestuurkundig onderzoek naar de vereenvoudigingsmogelijkheden van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen.

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

- Opstart bevraging decentralisatie bij burgemeesters.
- Onderzoek (via online events) naar verwachtingen van besturen over modern HR-beleid.
- Opstart onderzoeksopdracht over mogelijkheid tot gelijkschakelen van ontslagregeling voor statutaire personeelsleden met de ontslagregeling voor contractanten bij lokale besturen en over de rechtsbescherming bij het ontslag van statutairen.
- Onderzoek door SBV (onder meer via raadpleging van stakeholders) omtrent vernieuwing van rechtspositieregeling.
- Onderzoek naar afbouw en vereenvoudiging van het bestuurlijk toezicht, inclusief een studie van de hervorming van het toezicht op de intergemeentelijke verenigingen en op de verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn.
- Opstart visieproject over de toekomstige coachende rol van ABB.

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- Eerste deel van studie over internetstemmen werd afgerond.
- Opmaak analysekader inzake lokale burgerparticipatie en aanvang rapport omtrent geleerde lessen.
- Internationale vergelijkende studie van evoluties in en innovaties van de lokale representatieve democratie, met specifieke aandacht voor hoe de representatieve democratie zich verhoudt tot innovatieve participatieve elementen. Eindrapport: "Innovaties in lokale democratie".
- Opstart onderzoek naar impact van coronacrisis op lokale burgerparticipatie.

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- Studie over het opzetten van een managementrapportering binnen lokale besturen.
- Onderzoek naar optimaliseringsmogelijkheden om de kwaliteit en de transparantie van de rapportering over de pensioenverplichtingen van de lokale besturen te verbeteren.
- SBV levert twee eindrapporten op over de mogelijkheden om op het niveau van de lokale besturen meer beleidsmatige en financiële geconsolideerde rapportering op te maken ("BBC-gids voor beleidsmatige consolidatie" en "Financiële consolidatie bij lokale besturen").

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

/

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- 'Gewelddadige radicalisering en polarisering – Beleid & preventie in Vlaanderen: Evaluatie en uitdagingen', uitgevoerd door het Vlaams Vredesinstituut.
- Opstart evaluatie Projectbureau herbestemming kerken, samen met minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed.

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

- Onderzoek afgrond naar de manier waarop steden ook omliggende lokale besturen kunnen betrekken bij projectoproepen.
- Opstart onderzoek naar de ambities, knelpunten en behoeften in verband met het instrument stadsvernieuwing, het gebruik van data ter ondersteuning van het lokaal beleid, de vijf Vlaamse transitithema's en het thema 'smart cities' bij 21 provinciale steden.

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

De initiatieven op vlak van audit worden genomen door Audit Vlaanderen en de daaraan verbonden auditcomités.

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

De initiatieven op vlak van audit worden genomen door Audit Vlaanderen en de daaraan verbonden auditcomités.

3. Nieuwe en belangrijke wijzigingen Vlaamse decreten en besluiten Vlaamse Regering

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

/

Relancemaatregelen en acties i.k.v.COVID-19-pandemie

- Besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2020 tot toekenning van een projectsubsidie ter compensatie van de kosten voor noodopvang van schoolkinderen

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 16/12/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2020 tot toekenning van een projectsubsidie ter compensatie van de kosten voor opvang van schoolkinderen tijdens de schooluren

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 2/6/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 17 april 2020 tot toekenning van een projectsubsidie ter compensatie van de kosten kinderopvang tijdens de paasvakantie 2020

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 29/4/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020 tot toekenning van een specifieke subsidie aan de Vlaamse gemeenten, OCMW's en de Vlaamse Gemeenschapscommissie ter ondersteuning van het consumptiebudget voor kwetsbare doelgroepen

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 1/9/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2020 tot toekenning van een subsidie aan de lokale besturen om de contact- en bronopsporing ter bestrijding van de Covid-19-pandemie te versterken

Laatste fase: Belgisch Staatsblad op 2/12/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2020 tot toekenning van een projectsubsidie van maximaal 1.585.000 euro voor de organisatie van zomerscholen 2020 voor de periode van 6 juli 2020 tot en met 28 augustus 2020

Laatste fase: goedkeuring op 3/7/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 17 juli 2020 tot toekenning van projectsubsidies voor de organisatie van zomerscholen 2020 (tweede oproep) voor de periode van 27 juli 2020 tot en met 28 augustus 2020

Laatste fase: goedkeuring op 17/7/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2020 tot afwijking van artikel 13 en 19 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 31/3/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2020 tot afwijking van artikel 13 en van artikel 19 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 5/11/2020

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- Besluit van de Vlaamse Regering van 4 december 2020 over de toekenning van een subsidie aan de vzw Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten voor het project Labo Regiovorming

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 21/01/2021

- Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de versterking van de lokale democratie

Laatste fase: tweede principiële goedkeuring op 12/2/2021

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

- Besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2021 tot vaststelling van de voorwaarden voor de schuldovername in het kader van een vrijwillige samenvoeging van gemeenten op 1 januari 2025

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 26/02/2021

- Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de versterking van de lokale democratie

Laatste fase: tweede principiële goedkeuring 12/2/2021

- Besluit van de Vlaamse Regering houdende maatregelen ten gevolge van de pandemie veroorzaakt door COVID-19 en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en het mandaatstelsel van het personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en houdende de minimale voorwaarden voor sommige aspecten van de rechtspositieregeling van bepaalde personeelsgroepen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Laatste fase: Belgisch Staatsblad op 14/4/2021

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de voorwaarden voor digitaal vergaderen voor de organen van de lokale besturen

Laatste fase: eerste principiële goedkeuring op 12/2/2021

- Besluit van de Vlaamse Regering van 25 september 2020 tot wijziging van artikel 60 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2018 houdende het statuut van de lokale mandataris

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 22/10/2020

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de versterking van de lokale democratie

Laatste fase: tweede principiële goedkeuring 12/2/2021

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de voorwaarden voor digitaal vergaderen voor de organen van de lokale besturen

Laatste fase: eerste principiële goedkeuring op 12/2/2021

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- Besluit van de Vlaamse Regering van 4 december 2020 over de beleids- en beheerscyclus van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Laatste fase: Belgisch Staatsblad van 8/3/2021

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen)

/

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- Voorontwerp van decreet tot regeling van de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen en tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten

Laatste fase: tweede principiële goedkeuring op 19/3/2021

- Decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme

Laatste fase: definitieve goedkeuring op 5/3/2021

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

- Besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2020 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 november 2013 tot toekenning van een projectsubsidie aan het stadsvernieuwingsproject Gent, Tondelier, in het kader van de oproep 2013

Laatste fase: goedkeuring op 3/4/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2020 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2017 tot toekenning van een projectsubsidie aan het thematisch stadsvernieuwingsproject 'Aarschot, De Torens'

in het kader van de oproep 2017 'Groen in de stad', het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2017 tot toekenning van een projectsubsidie aan het thematisch stadsvernieuwingsproject 'Kortrijk, landschap als motor in stedelijke ontwikkeling – site De Meestere als magneet' in het kader van de oproep 2017 'Groen in de stad' en het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2017 tot toekenning van een projectsubsidie aan het thematisch stadsvernieuwingsproject 'Sint-Niklaas, groene lob Baenslandwijk' in het kader van de oproep 2017 'Groen in de stad'

Laatste fase: goedkeuring op 20/11/2020

- Besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2020 tot toekenning van conceptsubsiëring aan 5 stadsvernieuwingsprojecten in het kader van de oproep 2020

Laatste fase: goedkeuring op 27/11/2020

- Toekenning van een projectsubsiëring aan stadsvernieuwingsprojecten in het kader van de oproep 2020 Drie ontwerpbesluiten van de Vlaamse Regering:
 - o Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot toekenning van een projectsubsidie aan het stadsvernieuwingsproject Antwerpen, Stuivenbergsite in het kader van de oproep 2020, voor een bedrag van 2.595.614,00 euro
 - o Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot toekenning van een projectsubsidie aan het stadsvernieuwingsproject Eeklo, Paterskerk en omgeving in het kader van de oproep 2020, voor een bedrag van 2.806.069,00 euro
 - o Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot toekenning van een projectsubsidie aan het stadsvernieuwingsproject Genk, Tuinen van Waterschei, in het kader van de oproep 2020, voor een bedrag van 2.079.092,00 euro

Laatste fase: goedkeuring op 18/12/2020

- Toekenning van een projectsubsiëring aan thematische stadsvernieuwingsprojecten in het kader van de oproep 2020 'Digitale en sociaal-gedreven innovatie ter versterking van de stedelijke economie' en aanvullende facultatieve subsidie aan het project in Leuven Vijf ontwerpbesluiten van de Vlaamse Regering
 - o Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot toekenning van een projectsubsidie aan het thematisch stadsvernieuwingsproject 'Mechelen, Digitale Transformatie Mechels Natuurlijk' in het kader van de oproep 2020 'Digitale en sociaal-gedreven innovatie ter versterking van de stedelijke economie'
 - o Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot toekenning van een projectsubsidie aan het thematisch stadsvernieuwingsproject 'Brugge, Space Tinder' in het kader van de oproep 2020 'Digitale en sociaal-gedreven innovatie ter versterking van de stedelijke economie'
 - o Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot toekenning van een projectsubsidie aan het thematisch stadsvernieuwingsproject 'Leuven, Ruimte voor lokale bedrijvigheid via datamodellering' in het kader van de oproep 2020 'Digitale en sociaal-gedreven innovatie ter versterking van de stedelijke economie'
 - o Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot toekenning van een projectsubsidie aan het thematisch stadsvernieuwingsproject 'Gent, Pakjeslogistiek: slimmer verzenden, leveren en ophalen in Gent' in het

kader van de oproep 2020 'Digitale en sociaal-gedreven innovatie ter versterking van de stedelijke economie'

- Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot toekenning van een projectsubsidie aan het project 'Leuven, Ruimte voor lokale bedrijvigheid via datamodellering'

Laatste fase: goedkeuring op 18/12/2020

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

/

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

/

4. Decreetsevaluaties

/

IX BIJLAGE 'OVERZICHT RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

/

X BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Verslag van het Rekenhof over interbestuurlijke verhoudingen tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten, na integratie van sectorale subsidies in de algemene financiering, 11 juni 2019			
Aanbeveling 1 – De Vlaamse Regering dient bij de integratie van sectorale subsidies in de algemene financiering voorafgaandelijk de doelmatigheid van de subsidiestromen na te gaan en oog te hebben voor het gelijkheidsbeginsel.			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status	Toelichting bij status
Afweging doelmatigheid bij volgende integratie van sectorale subsidies in de algemene financiering	Onbekend		Sinds 2018 is er geen verdere integratie van subsidiestromen meer geweest in de algemene financiering. Indien deze in de toekomst nog zouden gebeuren, zal op dat ogenblik de doelmatigheid van de integratie beoordeeld worden, rekening houdend met de maatschappelijke evoluties die zich dan afgetekend hebben.
Aanbeveling 2 – De Vlaamse overheid moet haar kaderstellende, coachende en ondersteunende rol inhoudelijk verder uitdiepen. Een meer expliciete aandacht voor lokaal beleid in de ministeriële beleidsnota's zou de strategische kaders moeten verduidelijken. De sectoradministraties zouden meer inzicht kunnen verschaffen in de wijze waarop zij coaching en ondersteuning geven of wensen te geven aan de steden en gemeenten. Dat geldt zeker voor de lokale beleidsdomeinen waarvoor de steden en gemeenten een regierol dienen te vervullen.			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status	Toelichting bij status
			Het komt toe aan elke sectoradministratie om te bepalen in welke mate zij nog kaderstellend en coachend wensen op te treden, maar het vertrouwen in de lokale besturen mag groot zijn. Het onderzoek naar de impact van de verfondsing van sectorale financiering op de lokale beleidsdynamiek, uitgevoerd door het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing in 2019, toont dit ook aan². De conclusies van dat rapport komen op het volgende neer: - De inkanteling van de geormerkte doelsubsidies in

			het Gemeentefonds in 2016 heeft de formele autonomie van lokale besturen uitgebreid. - Ook de lokale perceptie van autonomie is toegenomen. De gepercipieerde autonomie wordt echter op een andere manier gebruikt dan verwacht: in tegenstelling tot wat de sectorale administraties en adviesraden hadden verwacht, wordt een stijging i.p.v. een daling van de exploitatie-uitgaven in de ingekantelde "zachte" beleidsvelden vastgesteld. In vergelijking met de periode vóór de verfondsing (i.e. 2014-2015) spenderen steden en gemeenten systematisch meer aan het sport-, jeugd- en cultuurbeleid. - Ook binnen de beleidssectoren, overheen de beleidsdoelstellingen, zien we verschuivingen in exploitatiebudgetten en - uitgaven. Sinds 2016 geven steden en gemeenten <i>binnen</i> de beleidsvelden sport, jeugd en cultuur, significant meer uit aan 'echt' lokaal beleid (i.e. acties die ten tijde van de oormerking niet gesubsidieerd werden via de Vlaamse beleidsprioriteiten) en significant minder aan acties die kaderen binnen de vroegere Vlaamse beleidsprioriteiten. Dit is een indicatie dat steden en gemeenten de grotere beleidsautonomie benutten om beleid te voeren afgestemd op de lokale context, vragen en noden.
Aanbeveling 3 –Behalve een instrumentele ondersteuning zou het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) ook een inhoudelijke ondersteuning kunnen bieden door de ontwikkelingen inzake de relatie tussen de Vlaamse overheid en de			

steden en gemeenten in de verschillende beleidsdomeinen horizontaal op te volgen.			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status	Toelichting bij status
Commissie Decentralisatie	Najaar 2021	Gepland	Het komt niet toe aan ABB om binnen elk beleidsdomein de relatie tussen de sectoradministraties en de lokale besturen inhoudelijk op te volgen. Via de Commissie Decentralisatie zal ik de relaties en samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen faciliteren (OD 1.2). Daarnaast behoort het wel degelijk tot de taakstelling van ABB om een kenniscentrum voor de lokale besturen te ontwikkelen. Dit gebeurt via de opmaak van de Gemeente- en Stadsmonitor (OD 5.1), de survey 'Samenleven in Diversiteit' (BBT Gelijke Kansen) en door de informatie en beleidsanalysetool die opgenomen is in de Beleids- en Beheerscyclus (BBC) (OD 4.3). Deze instrumenten verschaffen de lokale besturen belangrijke informatie waarmee ze hun beleid vorm kunnen geven en zijn uiteraard ook bruikbaar door de sectoradministraties om het gevoerde beleid te analyseren en desgewenst alsnog bij te sturen.
BBC-rapporten	gerealiseerd		
Opmaak Gemeente- en Stadsmonitor en Survey 'Samenleven in Diversiteit'	gerealiseerd		
Aanbeveling 4 – De Vlaamse overheid dient blijvend in te zetten op de uitwisseling van beleidsinformatie over de ingekantelde subsidiestromen. Indien nodig, dient zij daarvoor nieuwe, aangepaste instrumenten te ontwikkelen.			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status	Toelichting bij status
Zie acties onder aanbeveling 3			ABB stelt op dit ogenblik instrumenten ter beschikking van de lokale besturen én de Vlaamse overheid om de nodige informatie omtrent de lokale beleidsvoering te vergaren. Dit weerhoudt de sectoradministraties er natuurlijk niet van om ook eigen data te verzamelen om het gevoerde lokale beleid te evalueren, zoals de

	Vlaamse monitor sport en bewegen, de Vrijetijdsmonitor,

XI BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

/